

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ

AKADEMİK GELİŞİMİ DESTEKLEME AİLE EĞİTİM PROGRAMI

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ
AKADEMİK GELİŞİMİ DESTEKLEME AİLE EĞİTİM PROGRAMI

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ

AKADEMİK GELİŞİMİ
DESTEKLEME
AİLE EĞİTİM PROGRAMI

ANKARA, 2023

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Doç. Dr. Mustafa OTRAR

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Mehmet GÜVEN

M. Ramazan BARIN

YAZARLAR

(Rehber Öğretmen/Psikolojik Danışmanlar)

Başak TÜRKYILMAZ

Begüm KARAÇAM

Burcu ŞAHİN

Cevahir ÇAKIR

Elif DURSUN

Emel ÖRNEK TOPCU

Ferit TOPRAK

Gönül SELEN

Gül GÜVELİ

Hakan ARSLANBOĞA

İlker ÖZDEMİR

İsmail DELİCE

M. Bahadır KOŞAR

Muhammed GÖKÇE

Ömer KULA

Raşit TURCAN

Rıdvan TURUNÇ

Sema KÜSMENOĞLU

Sevgi ÇINAR

Seyit KARABURÇAK

Sibel BAYRAKTAR

Şebnem BİLİR

Tuba KILIÇARSLAN

Vedat ÇAKIOĞLU

Volkan TATAR

Yeliz KAN

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Dr. Serdar ÖZMEN

GÖRSEL TASARIM

Adem BAL

Mustafa GENÇTOPRAK

Savaş ÖZBEY

REDAKSİYON

Uğur KERİMOĞLU

GENEL YAYIN NO

8739

TANITICI YAYINLAR DİZİ NO

2624

ISBN

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ

**AKADEMİK GELİŞİMİ DESTEKLEME
AİLE EĞİTİM PROGRAMI**

ANKARA, 2023

**ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	7
Editörlerden	9
Giriş	10
Programın Temel Yaklaşımı ve İlkeleri	12
Programın Genel Amaçları.....	13
Programın Yapısı.....	13
Yeterlik Ve Kazanımlar	13
İçerik	15
Etkinlikler	16
Değerlendirme	19
Programın Uygulanması.....	20
Programın Değerlendirilmesi.....	21
1. Oturum	22
Akademik Gelişimde Desteklerimiz.....	22
Başarı Halkaları	26
2. Oturum	30
Haberin Var Mı? Haberin Olsun!	30
Yansımalar	38
3. Oturum	46
Takımyıldızı.....	46
İçer Dış Motivasyon	50
4. Oturum	58
Senin Zamanın Sana Özel	58
Farklı Bir Dünya	66
Program Değerlendirme Süreci	66
Kaynakça	72

ÖN SÖZ

Gelişimin bir bütün olduğu gerçeğinden hareketle, özel yetenekli öğrencilerimizin tüm gelişim alanlarında desteklenmesi ve ihtiyaç duydukları eğitim imkânlarının onlara sunulması Bakanlığımızın öncelikli faaliyet alanlarından birini oluşturmaktadır. Özel yetenekli öğrencilerimizin kendi öğrenme süreçlerini yönetmeleri, akademik çalışmalarda kararlılık ve çaba göstermeleri, akademik anlayış ve sorumluluk bilinci geliştirmeleri geleceğe hazırlanmaları sürecinde onları destekleyici rol oynayacaktır. Bu süreçte yalnızca öğrencilerin değil, onların ailelerinin de gelişimsel bir bakış açısıyla desteklenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte özel yetenekli öğrenciler beklenmedik başarısızlık, akademik çalışmalardan sıkılma, motivasyon eksikliği, akademik erteleme, yüksek beklentilere karşı başarısızlık korkusu ve öz düzenleme stratejileri geliştirmede yaşanan zorluklar gibi nedenlerden dolayı akademik gelişimlerinin desteklenmesi noktasında normal gelişim gösteren öğrencilerden daha farklı ihtiyaçlara sahiptirler. Bu açıdan değerlendirildiğinde bilim ve sanat merkezlerinde eğitim alan özel yetenekli öğrencilerimizin akademik gelişimlerinin desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

Özel yetenekli öğrencilerimizin akademik gelişimini destekleme süreçlerinde ailelerin farkındalık kazanmalarını ve çocuklarının gelişimini desteklemeye yönelik daha aktif olmalarını sağlamak amacıyla “Bilim ve Sanat Merkezleri Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programı” hazırlanmıştır. Programın hazırlanmasında kültürel yapımıza ve temel değerlerimize uygun içeriğin geliştirilmesine özen gösterilmiştir. Hazırlanan programın bilim ve sanat merkezlerinde görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlarımıza, özel yetenekli öğrencilerimize ve ailelerine faydalı olmasını diler; programın hazırlanmasında emeği geçen akademisyenlerimize, uzmanlarımıza ve rehber öğretmen/psikolojik danışmanlarımıza teşekkür ederim.

Özel yetenekli öğrencilerimiz ve aileleri için faydalı olması dileğiyle...

Doç. Dr. Mustafa OTRAR
Genel Müdür

EDİTÖRLERDEN

Özel yetenekli öğrencilerin gelişimlerinin bir bütün olarak desteklenmesi bilim ve sanat merkezlerinin kuruluş amaçlarından birini oluşturmaktadır. Bu amaca ulaşmak ise öğretmen, öğrenci ve ailelerin birlikte hareket etmeleri ile mümkündür. Öğrencilerimizin potansiyellerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlayarak mutlu ve üretken bireyler olmalarında aileleri desteklemek büyük önem taşımaktadır. Bilim ve sanat merkezlerine devam eden özel yetenekli öğrencilerimizin akademik gelişimlerini desteklemek için aileleri güçlendirmek amacıyla “Bilim ve Sanat Merkezleri Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programı” oluşturulmuştur. Gelişimsel rehberlik anlayışı doğrultusunda hazırlanan bu program, akademik gelişim alanında özel yetenekli öğrencilerin desteklenmesi amacıyla ailelere yönelik tasarlanan ilk program olma özelliği taşımaktadır. Ayrıca program, akademik gelişimin bir süreç olduğu gerçeğinden hareketle öğrencilerin akademik anlayış ve sorumluluk bilinci geliştirmelerine ve eğitsel planlama becerilerini arttırmaya yönelik kapsamlı bir içeriğe sahiptir.

Bilim ve sanat merkezlerinde öğrenim gören özel yetenekli öğrencilerin aileleri için geliştirilen “Bilim ve Sanat Merkezleri Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programı” akademisyenler ile birlikte okullar, rehberlik ve araştırma merkezleri, bilim ve sanat merkezlerinde çalışan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünde görevli rehber öğretmen/psikolojik danışmanlardan oluşan ekibin özverili çalışmalarıyla oluşturulmuştur. Bu programın oluşturulmasında emeği geçen ve yazar olarak yer alan çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Mehmet GÜVEN ve M. Ramazan BARIN

GİRİŞ

Bireyin hem eğitim hem de günlük yaşamında akademik, kariyer ve sosyal/duygusal gelişim süreçlerinin desteklenmesi ve bu gelişim alanlarında beceriler kazanması onun yaşamda başarılı ve mutlu olmasında önemli katkılar sağlayacaktır. Bu üç temel gelişim alanı iç içe, ilişkili ve bir bütündür. Sürekli olarak da etkileşim içindedirler ve bireyin yaşamında bu üç gelişim alanı da önemlidir. Biri diğerinden daha çok ya da daha az önemli olarak düşünülemez. Eğitim kurumlarında gerek rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında gerekse eğitim sürecinde öğrencilerin akademik, kariyer ve sosyal/duygusal gelişimlerinin desteklenmesi için öğrencilere ve ailelerine destek olunması ve onlara bu konuda rehberlik edilmesi, öğrencilerin eğitim yaşamlarını kolaylaştırdığı gibi onların kendilerini geliştirmelerini ve yaşama daha iyi hazırlanmalarını da sağlayacaktır. Bu amaçla eğitim kurumlarında öğrencilere yönelik bazı rehberlik çalışmaları yürütülmektedir. Örneğin, öğrencilerin akademik, kariyer ve sosyal/duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünce (2020a) “Sınıf Rehberlik Programı” hazırlanmıştır. Hazırlanan bu program MEB Talim ve Terbiye Kurulunun 09.07.2020 tarih ve 17 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 2020-2021 eğitim ve öğretim yılından itibaren okul öncesinden 12. sınıfa kadar tüm sınıf düzeylerinde uygulamaya konulmuştur. Yine bu program için MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünce (2020b) Okul öncesi, İlkokul, Ortaokul ve Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Etkinlikleri kitapları hazırlanmıştır. Bu kitaplardaki etkinlikler öğretmenler ve rehber öğretmen/psikolojik danışmanlarca eğitim kurumlarında öğrencilere uygulanmaktadır.

Eğitim kurumlarında öğrencilere yönelik rehberlik çalışmalarının yanında ailenin de çocuğunun eğitime ve gelişimine katkı sağlaması amacıyla sürece dahil edilmesi ve desteklenmesi önemli görülmektedir. Çünkü eğitim kurumu ile öğrencilerin içinde yaşadıkları aile, birbirlerini sürekli olarak etkileyen iki sistemdir. Öğrencinin eğitiminde bu iki sistem arasında paralellik ve uyum sağlandığı ölçüde olumlu sonuçlar alınabilecektir (Güven, 2021). Ailenin çocuğu yetiştirirken ona yönelik tutumu ve yaklaşım biçimi, çocuğun kişiliğini ve diğer bireysel özelliklerini biçimlendirmektedir. Ayrıca bu tutumlar öğrencilerin okuldaki başarılarını da etkilemektedir. Çocuğun kişilik gelişiminde bu denli önemli olan ailelerin, çocuğun eğitim yaşamına olumlu katkı sunmaları ve öğrencilerin bir bütün olarak gelişmeleri açısından okullarda sunulan hizmetlerde yer almaları önemlidir (Yüksel, 2020). Akkök (2003)’e göre ailelerin eğitim sürecinde yer almalarının bazı temel gerekçeleri vardır. Bunlar şu şekilde özetlenebilir: (a) Anne babaların çocuklarıyla yoğun iletişim içinde olmaları nedeniyle eğitim sürecinde ve çocukların gelişiminde anne babaların gözlemlerinden ve görüşlerinden yararlanılabilir. (b) Aile katılım programları yetişkin eğitimi olarak da algılanmakta ve anne babaların gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. (c) Ailelerin okulu tanımaları, kendilerini okulun bir parçası olarak hissetmeleri, okul ve öğrenciler için kaynaklar aramaları için fırsatlar sağlamaktadır. (d) Ailelerin çocuklarının gelişimi için etkili yolları ve yöntemleri bulmalarına yardımcı olmaktadır. (e) Çocukların benlik algısını olumlu yönde etkilemektedir. (f) Çocukların akademik başarılarını artırdığı gözlenmektedir. Ayrıca ailelerin, okuldaki rehberlik hizmetleri konusunda bilgi edinme, çocuklarına düzenli ve verimli çalışma alışkanlığı ve sorumluluk kazandırma, çocuklarının gelişim özellikleri ve çocukla iletişim (Güven ve Güven, 2002; Güven, 2007), çocuğun meslek seçimine yardım, çocuklarının istenmeyen davranışlarını önleme ve

kontrol, çocuk gelişimi, aile bireylerinin kişisel gelişimi, çocuğun okul dışı zamanlarının etkili kullanımı, çocuğun okul çalışmalarının evde desteklenmesi (Gür ve Kurt, 2011) konularında rehberlik ve eğitim ihtiyaçlarının olduğunu belirleyen bazı araştırmalar da bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçeler ile bilim ve sanat merkezlerinin amacı, işleyiş biçimi, bu merkezlere devam eden öğrencilerin özellikleri ve gelişim ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bu öğrencilerin akademik gelişimlerinde aile katılım ve desteğini sağlamak amacıyla “Bilim ve Sanat Merkezleri Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programı” hazırlanmıştır. Akademik gelişim alanı, bireyin (öğrencinin) eğitim ve öğrenme yaşantıları vasıtasıyla geliştiği yönünü ifade eden bir kavramdır. Sadece okulla sınırlı değildir. Okul içinde ve dışında yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Amerikan Okul Psikolojik Danışmanları Derneği-American School Counselor Association-ASCA (2004), öğrencilerin akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla hazırlanıp uygulanacak rehberlik ve psikolojik danışma programlarına kaynaklık ve rehberlik etmesi amacıyla ulusal standartlar ve bu standartların altında yer alan yeterlik ve kazanımlar belirlemiştir. Bunlardan akademik gelişim alanında öğrencilerin öğrenme yeteneğini desteklemek ve bu yeteneklerini en üst düzeye çıkarmayı sağlayacak stratejiler geliştirmek ve etkinlikler uygulamak için üç temel standart belirlenmiştir. Bunlar; Standart A) Öğrenciler, okulda ve yaşam boyunca etkili öğrenmeye katkısı olacak tutum, bilgi ve beceriler kazanacaklardır (Akademik benlik kavramı geliştirme, öğrenmeyi geliştirmeye yönelik beceriler edinme, okulda başarı sağlama), Standart B) Öğrenciler, geniş bir yelpazede tercih yapmak için gerekli akademik hazırlıkla okullarını tamamlayacaklardır (Öğrenmeyi geliştirme, başarı amaçları için plan yapma), Standart C) Öğrenciler, iş dünyası için gerekli akademik konularla ev ve toplum yaşamı arasındaki ilişkiyi anlayacaklardır (Okulu yaşam deneyimleriyle ilişkilendirme).

MEB (2020c) Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğinde ise akademik gelişim alanı; *“Bireyin öğrenim gördüğü okula ve okulun çevresine uyum sağlaması, okul ve sınıf kurallarını benimsemesi, okula aidiyet duygusu geliştirmesi, akademik çalışmalarında devamlılık, kararlılık ve çaba göstermesi, sorumluluk alabilmesi, çalışmalarına değer vermesi ve hayat boyu öğrenmeye yönelik uygun akademik anlayış ve sorumluluk bilinci geliştirmesi, akademik gelişimi ve başarısı için gereken bilgi, beceri ve tutumu kazanmasını içeren gelişim alanıdır”* şeklinde belirtilmektedir.

Akademik gelişim alanıyla ilgili yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında; öğrencinin akademik gelişimi için onun eğitim kurumuna ve çevresine uyum sağlaması ve eğitim kurumuna yönelik aidiyet duygusu geliştirmesine, okulda ve yaşam boyu öğrenme konularına yönelik uygun akademik anlayış ve sorumluluk bilinci geliştirmesine ve eğitsel planlamalarına destek olarak kendi potansiyeline uygun başarıya ulaşmasına katkı sağlayıcı çalışmalar yapılması gerektiği söylenebilir. Bununla birlikte özel yetenekli çocuğa sahip olan ailelerinin farklılaşan ihtiyaçlarına yönelik aile rehberliği programlarının oluşturulması önerilmektedir (Saranlı, 2011). Bu süreçte özel yetenekli öğrencilerin akademik gelişim özellikleri ile ilgili ailelerin bilgilendirilmesi ve onlara bu çocukların eğitiminde kullanabilecekleri farklı stratejilerin kazandırılması önemli bir ihtiyaç olarak değerlendirilebilir. Hazırlanan bu program ile ailelerin, çocuklarının akademik gelişimlerini destekleme sürecinde bilgi ve farkındalık kazanmalarını sağlayacak şekilde içeriğin düzenlemesine özen gösterilmiştir.

Programın Temel Yaklaşımı ve İlkeleri

Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının geliştirilmesi sürecinde Gelişimsel Rehberlik ve Psikolojik Danışma Program Modeli esas alınmıştır. Bu model eğitim kurumundaki tüm öğrencileri kapsayacak şekilde; onların her gelişim döneminde yerine getirmesi gereken gelişim ödevlerini ve bu süreçte kazanmaları gereken temel becerileri ve edinmeleri gereken deneyimleri esas alacak şekilde rehberlik programının tasarlanmasını ifade eder. Program sosyal duygusal gelişim ve kariyer gelişim süreçleri ile birlikte okulu ve çevreyi tanıma, okul başarısını etkileyen beceriler ve eğitsel planlama gibi akademik gelişim sürecini de desteklemeye yönelik hedefler çerçevesinde şekillendirilir. Bu modelde akademik başarı göz ardı edilmeksizin öğrencilerin tüm gelişim alanlarında bir bütün olarak desteklenmelerine yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yer alır (Özmen, 2021). Bu programda ebeveynlerin özel yeteneğe sahip olan çocuklarının akademik gelişimlerini destekleme konusunda anlayış kazanmalarına yardımcı olmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ailelere öncelikli olarak çocuklarının akademik gelişimlerini destekleme konusunda farkındalık kazanmaları planlanmıştır. Gelişimsel rehberlik anlayışı doğrultusunda hazırlanan Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitimi Programının genel ilkeleri ise şu şekilde özetlenebilir:

1. Akademik gelişimi desteklemeye yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde akademik gelişimi destekleme aile eğitim programı bilim ve sanat merkezleri eğitim programlarının önemli ve eşsiz bir parçasıdır.
2. Programın uygulanma sürecinde tüm aileler kendine özgü, eşsiz ve değerli bir birey olarak görülür.
3. Bilim ve sanat merkezlerine devam eden bütün öğrencilerin aileleri, akademik gelişimi destekleme aile eğitim programından yararlanabilir.
4. Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programı öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçları esas alınarak aileleri desteklemek amacıyla hazırlanmıştır.
5. Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programı esnek ve dinamik bir yapıya sahiptir. İhtiyaçlar doğrultusunda programın öğelerinde değişiklikler yapılabilir ve program güncellenebilir.

Programın Genel Amaçları

Bu program bilim ve sanat merkezlerine devam eden öğrencilerin akademik gelişim ihtiyaçları esas alınarak aileleri desteklemek amacıyla hazırlanmıştır. Programın genel amacı özel yetenekli öğrencilerimizin akademik gelişimini destekleme süreçlerinde ailelerin farkındalık kazanmalarını ve çocuklarının gelişimini desteklemeye yönelik daha aktif olmalarını sağlamaktır.

Programın Yapısı

Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının tasarlanmasında gelişimsel rehberlik ve psikolojik danışma programları modeli esas alınmıştır. Programın tasarlanması sürecinde öncelikli olarak ailelerin çocuklarının akademik gelişimini desteklemeye yönelik ihtiyaçları belirlenmeye çalışılmıştır. Daha sonra ailelere kazandırılmak istenilen yeterlikler belirlenmiştir. Ardından belirlenen yeterliklerin hangi içerikte sunulacağı, içeriğin sunumunda hangi etkinliklerin kullanılacağı ve hedeflerin kazandırılıp kazandırılmadığının nasıl değerlendirileceği belirlenmiştir. Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programı esnek bir yapıda tasarlanmıştır. Ayrıca bu program sosyal duygusal gelişimi destekleme aile eğitim programı ve gelecek tasarımı aile eğitim programı ile birbirini destekleyecek bir yapıda eş güdüm içerisinde hazırlanmıştır. Programın yeterlikleri, kazanımları, içeriği, etkinlikleri ve değerlendirme süreçleri aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Yeterlik ve Kazanımlar

Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programında ailelere kazandırılması amaçlanan yeterlikler akademik anlayış ve sorumluluk bilinci geliştirme ile eğitsel planlama olmak üzere iki temel düzeyi kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Program yeterlikleri Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil1. Program yeterlikleri

Bilim ve sanat merkezleri akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının tasarlanması sürecinde ailelerin belirlenen yeterliklere ulaşmalarını sağlamak amacıyla elde etmeleri gereken kazanımlar tespit edilmiştir. Bu süreçte öğrencilerin içerisinde bulundukları gelişim döneminin özellikleri ve akademik gelişim ihtiyaçları temel alınmıştır. Belirlenen kazanımlar taksonomik olarak sıralanmıştır. Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının kazanımların düzenlenmesi sürecinde Wellman ve Moore tarafından geliştirilen taksonomi esas alınmıştır. Wellman ve Moore'un geliştirmiş olduğu taksonomi, "Algılama", "Kavrama" ve "Genelleme" olmak üzere üç düzeyden oluşmaktadır (Wellman ve Moore, 1975). Bilim ve sanat merkezleri akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının yeterlik ve kazanımları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programının Yeterlik ve Kazanımları

YETERLİKLER	KAZANIMLAR
Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akademik gelişimin bir süreç olduğunu kavrar. 2. Çocuğun akademik gelişim açısından desteklenmesinin önemini fark eder. 3. Çocuğun bilim ve sanat etkinliklerine katılmasının akademik gelişimine katkılarını fark eder. 4. Yetenek ve başarı arasındaki ilişkiyi kavrar. 5. Akademik gelişim açısından çocuğunu tanımanın önemini fark eder. 6. Akademik gelişim açısından çocuğunun kendisini tanımasının önemini fark eder. 7. Çocuğun kendini tanımasını desteklemenin yollarını bilir. 8. Akademik gelişimde aile tutumlarının etkisini fark eder.

Eğitsel Planlama

1. Çocuğunun akademik hedef belirlemesini desteklemenin önemini kavrar.
2. Akademik hedef belirleme sürecinde kendi beklentileri ile çocuğunun beklentilerini karşılaştırır.
3. İçsel ve dışsal motivasyonun çocuğun akademik gelişim sürecine etkisini fark eder.
4. Akademik gelişimde zaman yönetiminin önemini kavrar.
5. Zaman yönetiminde aile desteğinin önemini fark eder.
6. Öğrenme yöntemlerinin bireysel farklılıklara göre değişebileceğini fark eder.
7. Uygun çalışma ortamı oluşturmasında çocuğuyla iş birliği yapmanın önemini fark eder.

İçerik

Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının içeriği kazanımlara göre belirlenmiştir. İçeriğin düzenlenmesinde sarmal program yaklaşımı esas alınmıştır. Program içeriğinde yer alan konular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programı Konularının Yeterlik Alanlarına Dağılımı

YETERLİLİKLER	KONULAR
Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme	Akademik Gelişimin önemi Yetenek ve başarı Kendini tanıma Aile tutumları
Eğitsel Planlama	Hedef belirleme Motivasyon Zaman yönetimi Öğrenmede bireysel farklılıklar Çalışma ortamı

Etkinlikler

Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının yeterlik ve kazanımları için belirlenen içerikler etkinlikler yoluyla ailelere sunulacak şekilde tasarlanmıştır. Etkinliklerin belirlenen kazanımlara ve içeriğe uygun olmasına özen gösterilmiştir. Etkinliklerde tasarım açısından standardizasyonu sağlamak amacı ile “Etkinlik Tasarım Formu” geliştirilmiştir. Tablo 3’te akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının etkinlik tasarım formu yer almaktadır.

Tablo 3. Etkinlik Tasarım Formu

ETKİNLİK TASARIM FORMU	
Etkinlik No	
Etkinlik Adı	
Yeterlik	
Süre	
Kazanımlar	
Araç-Gereçler	
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	
Süreç	
Değerlendirme	
Ekler	

Akademik gelişimi destekleme aile eğitim programında yer alan etkinliklerin yeterlik alanı ve kazanımlara göre dağılımı Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programında Yer Alan Etkinliklerin Yeterlik Alanı ve Kazanımlara Göre Dağılımı

OTURUM	ETKİNLİK NO	ETKİNLİK ADI	YETERLİKLER	KAZANIM
1.	1.	AKADEMİK GELİŞİMDE DESTEKLERİMİZ	Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme	1. Akademik gelişimin bir süreç olduğunu kavrar. 2. Çocuğun akademik gelişim açısından desteklenmesinin önemini fark eder. 3. Çocuğun bilim ve sanat etkinliklerine katılmasının akademik gelişimine katkılarını fark eder.
	2.	BAŞARI HALKALARI	Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme	4. Yetenek ve başarı arasındaki ilişkiyi kavrar.
2.	1.	HABERİN VAR MI? HABERİN OLSUN!	Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme	5. Akademik gelişim açısından çocuğunu tanımanın önemini fark eder. 6. Akademik gelişim açısından çocuğunun kendisini tanımasının önemini fark eder. 7. Çocuğun kendini tanımasını desteklemenin yollarını bilir.
	2.	YANSIMALAR	Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme	8. Akademik gelişimde aile tutumlarının etkisini fark eder.

OTURUM	ETKİNLİK NO	ETKİNLİK ADI	YETERLİKLER	KAZANIM
3.	1.	TAKIMYILDIZI	Eğitsel Planlama	1. Çocuğunun akademik hedef belirlemesini desteklemenin önemini kavrar. 2. Akademik hedef belirleme sürecinde kendi beklentileri ile çocuğunun beklentilerini karşılaştırır.
	2.	İÇİ DIŞI MOTİVASYON	Eğitsel Planlama	3. İçsel ve dışsal motivasyonun çocuğun akademik gelişim sürecine etkisini fark eder.
4.	1.	SENİN ZAMANIN SANA ÖZEL	Eğitsel Planlama	4. Akademik gelişimde zaman yönetiminin önemini kavrar. 5. Zaman yönetiminde aile desteğinin önemini fark eder.
	2.	FARKLI BİR DÜNYA	Eğitsel Planlama	6. Öğrenme yöntemlerinin bireysel farklılıklara göre değişebileceğini fark eder. 7. Uygun çalışma ortamı oluşturmada çocuğuyla iş birliği yapmanın önemini fark eder.

Değerlendirme

Bilim ve sanat merkezleri akademik gelişimi destekleme aile eğitim programında değerlendirme, belirlenen kazanımlara ne derece ulaşmış, ulaşılmadığının kontrol edilmesi sürecini ifade eder. Bu süreçte kontrol listeleri, etkinlik değerlendirme formları, derecelendirmeli anket formları, açık uçlu sorular, anket formları, yarı yapılandırılmış görüşme formları ve ölçekler kullanılabilir (Nazlı, 2016). Bu programda etkinliklerin değerlendirilmesi sürecinde açık uçlu sorular, boşluk doldurma cümleleri, boşluk doldurma formları, slogan oluşturma, metafor oluşturma ve metafor değerlendirme formu gibi farklı değerlendirme araçları kullanılmıştır.

Programın Uygulanması

Bilim ve sanat merkezleri akademik gelişimi destekleme aile eğitim programı bilim ve sanat merkezlerinde görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından uygulanır. Programın uygulanması sürecinde büyük gruplar yerine 8-16 kişilik katılımcı gruplarıyla çalışılması önerilir. Programı uygulayacak rehber öğretmen/psikolojik danışmanların programı benimsemesi ve programın gerekliliğine inanması programdan beklenen verimin alınması açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca programın uygulanması için zaman planlaması, fiziksel donanım ve araç gereçlerin hazırlanması programın uygulamadaki başarısını artıran diğer unsurlardır. Yönergeye hâkim olmak için etkinliğin rehber öğretmen/psikolojik danışman tarafından önceden okunması önerilir. Ayrıca etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçlerin önceden hazırlanması etkinliğin kalitesini artıran bir unsur olarak değerlendirilebilir.

Programın Değerlendirilmesi

Programın değerlendirilmesi kısa vadeli değerlendirme, orta vadeli değerlendirme ve uzun vadeli değerlendirme olmak üzere üç aşamada ele alınabilir. Kısa vadeli değerlendirmede (Süreç Değerlendirme) etkinliklerin uygulanmasının hemen sonrasında ortaya çıkan sonuçlar açısından katılımcıların kazanımları ne ölçüde elde ettikleri değerlendirilir. Orta vadede değerlendirme (Sonuç Değerlendirme) program tamamladıktan sonra katılımcıların kazanımları elde etme düzeyinin belirlenmesini ifade eder. Uzun vadeli değerlendirmede ise (izleme değerlendirmesi) öğrenciler eğitim kurumundan mezun olduktan sonra programın onlar üzerindeki etkileri değerlendirilir (Gysbers, 1995). Bilim ve sanat merkezleri akademik gelişimi destekleme aile eğitim programının değerlendirilmesi kısa ve orta vadeli değerlendirme süreçleri ile gerçekleştirilecektir. Bu süreçte kullanılabilecek örnek program değerlendirme formu (Öz Değerlendirme Formu) kitabın sonunda Ek 3'te verilmiştir.

1. OTURUM

Etkinlik No	: 1
Etkinlik Adı	: AKADEMİK GELİŞİMDE DESTEKLERİMİZ
Yeterlik	: Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme
Süre	: 40 Dakika

Kazanımlar

1. Akademik gelişimin bir süreç olduğunu kavrar.
2. Çocuğun akademik gelişim açısından desteklenmesinin önemini fark eder.
3. Çocuğun bilim ve sanat etkinliklerine katılmasının akademik gelişimine katkılarını fark eder.

Araç-Gereçler

- Katılımcı sayısı kadar kurşun kalem
- 1 adet tahta kalem
- Ek 1. Akademik Yolculuğum Formu

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- Yönergeye hâkim olmak için etkinlik önceden okunur.
- Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- Ek 1. Akademik Yolculuğum Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.

Süreç

1. Uygulayıcı kendini tanıtarak “Değerli veliler, Akademik Gelişimi Destekleme Aile Eğitim Programına hoş geldiniz. Program kapsamında 4 hafta boyunca sizlerle birlikte olacağız. Bu süreçte çocuklarımızın akademik gelişimini desteklemeye yönelik paylaşımlarda bulunacağız.” açıklamasını yapar.
2. Uygulayıcı “Programın amaçlarına ulaşabilmesi ve süreci daha verimli geçirebilmek için bazı grup kurallarına ihtiyacımız var. Sizce bu kurallar neler olabilir?” diye sorar ve katılımcılardan gelen önerileri tahtaya yazar. Tahtada yazılanlar arasında aşağıdaki kurallar yer almıyorsa örneklerden faydalanır.
 - Gizlilik
 - Birbirine saygı
 - Oturumlara zamanında gelme
 - Oturumlara devam etme
 - Cep telefonunu sessize alma

3. Uygulayıcı “Şimdi geçmişe gideceğimiz bir tanışma etkinliği yapacağız. Okul yıllarınızı düşünmenizi istiyorum. Kendinizi hangi özelliğiniz ile tanımlardınız? Lütfen adınızı ve aklınıza gelen bir özelliğinizi bizimle paylaşınız. Örneğin, benim adım, öğrencilik yıllarımda kendimi bir öğrenci olarak tanımlardım.” der ve paylaşımları alır. Uygulayıcı “Hepimiz öğrencilik yıllarımızda kendimizi çeşitli özelliklerle tanımladık. Bu özelliklerimiz bugün de devam ediyor mu?” diye sorar ve paylaşımları alır.

4. Uygulayıcı “Şimdi de geleceğe gittiğimizi düşünelim. Çocuğunuzun otuz yaşında olduğunu düşünün. Çocuğunuz yan odada bir yakını ile kendi eğitim sürecindeki sizin rolünüzü konuşuyor... Onun ağzından kendiniz ile ilgili neler duyarsınız?” sorusunu sorar ve paylaşımları alır. Daha sonra “Kendiniz ile ilgili neler duymak istersiniz?” sorusunu sorar ve paylaşımları alır.

5. Uygulayıcı “Geçmişten geleceğe yaptığımız bu yolculuğun sonunda çocuklarımızdan olumlu cümleler duyabilmek için yapabileceğimiz çok şey var. Bu programa katılmış olmanız çocuklarımızın geleceği açısından çok değerli. Çocuklarımızın akademik gelişimini desteklemek için göstereceğiniz çabadan dolayı şimdiden hepinize teşekkür ederim.” der.

6. Uygulayıcı “Akademik gelişim ifadesi size neyi çağrıştırıyor?” diye sorar ve katılımcılardan paylaşımları alır. Ardından “Sizlerin de söylediği gibi akademik gelişim çocuğumuzun eğitim hayatındaki ilerleme sürecidir. Akademik gelişim programı ise; yetenek, başarı, zaman planlaması, çocuğu tanıma, anne-baba tutumları, motivasyon ve hedef belirleme gibi konuları içermektedir. Bizler de program sürecinde sizlerle bu konularda paylaşımlarda bulunacağız. Bu oturumda ise; akademik gelişimin bir süreç olduğu, bu süreçte çocuğu desteklemenin önemi ile bilim ve sanat etkinliklerinin akademik gelişime katkıları üzerinde duracağız.” der.

7. Uygulayıcı “Şimdi sizlerle bir etkinlik gerçekleştireceğiz. Hepiniz okula başladığımız ilk gün oldukça heyecanlanmışsınızdır. Şüphesiz bu heyecanı çocuklarınız da yaşamıştır. Hatta onların bu heyecanına ortak olmuşsunuzdur. Peki, sizler ebeveyn olarak çocuğunuzun okula başladığı ilk güne ilişkin neler hatırlıyorsunuz?” diye sorar. Katılımcılardan paylaşımları alır. Uygulayıcı “Çocuklarınızın okula başladığı ilk güne ilişkin hepinizin farklı yaşantıları var. Akademik gelişim sürecindeki bu yaşantılar kişiye ve zamana göre farklılaşarak devam etmektedir.” der.

8. Uygulayıcı, **Ek 1. Akademik Yolculuğum Formunu** dağıtır. “Şimdi sizlere

formda işaretlemenizi istediğim maddeleri sırayla okuyacağım. İfadelerin başında yer alan harfleri çizelgede uygun sınıflara yerleştiriniz. Sizlerden okuduğum her maddeden sonra işaretleme yapmanızı istiyorum.

- Okumayı öğrendiği sınıf,
- Bilim ve sanat merkezine başladığı sınıf,
- Çocuğunuzun şu an öğrenim gördüğü sınıf,
- Geçmişte akademik gelişim konusunda sizlerin desteğine en çok ihtiyaç duyduğu sınıf,
- Gelecekte akademik gelişim konusunda sizlerin desteğine en çok ihtiyaç duyacağını düşündüğünüz sınıf.

Uygulayıcı işaretlemeler tamamlandıktan sonra “Neleri fark ettiniz?” diye sorar. Katılımcılardan paylaşımları aldıktan sonra “Formda gördüğünüz gibi akademik gelişim okul öncesi dönemden başlayıp yaşam boyu devam eden bir süreçtir.” der.

9. Uygulayıcı aşağıdaki soruları katılımcılara yöneltir ve her sorunun ardından katılımcılardan paylaşımları alır.

- Çocuğunuz akademik gelişim sürecinde hangi konularda desteğinize ihtiyaç duydu?
- Çocuğunuzun bu ihtiyaçlarına yönelik ne tür desteklerde bulundunuz?
- Bu desteklerinizin çocuğunuzun akademik gelişimine ne gibi katkıları oldu?
- Tüm bu desteklerin yanında bilim ve sanat etkinliklerine katılmaları onların akademik gelişimlerine ne tür katkılar sağlar?

10. Uygulayıcı “Akademik gelişim sürecinde çocuklarınızın ihtiyaçlarını fark etmeniz, bu ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik destekleriniz ve yanlarında olduğunuzu hissettirmeniz onların gelişimini olumlu yönde etkileyecektir. Akademik gelişim sürecinde çocuklar ailesinin desteğine ihtiyaç duyarlar. Ayrıca çocuklarınızın bilim ve sanat etkinliklerine katılmaları, kendini ifade etmeleri, özgüven ve motivasyon kazanmaları onların akademik gelişim sürecini destekleyecektir.” der.

Değerlendirme

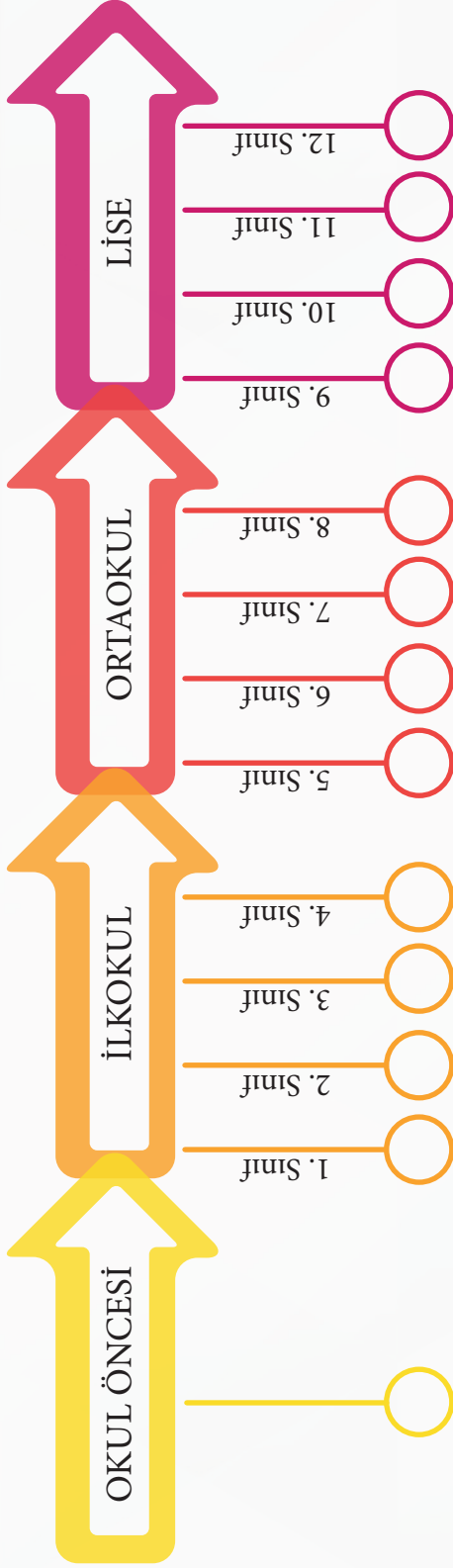
Uygulayıcı “Bugünkü etkinliğimiz bir televizyon haberi olsaydı haberin başlığı sizce ne olurdu?” der paylaşımları alır ve etkinliği sonlandırır.

EKLER

Ek 1. Akademik Yolculuğum Formu

İfadelerin başında yer alan harfleri çizelgede uygun sınıflara yerleştiriniz.

- A. Okumayı öğrendiği sınıf
- B. Bilim ve sanat merkezine başladığı sınıf
- C. Çocuğunun şu an öğrenim gördüğü sınıf
- D. Geçmişte akademik gelişim konusunda sizlerin desteğine en çok ihtiyaç duyduğu sınıf
- E. Gelecekte akademik gelişim konusunda sizlerin desteğine en çok ihtiyaç duyacağınızı düşündüğünüz sınıf

Etkinlik No	: 2
Etkinliğin Adı	: BAŞARI HALKALARI
Yeterlik	: Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme
Süre	: 40 Dakika

Kazanımlar

4. Yetenek ve başarı arasındaki ilişkiyi kavrar.

Araç-Gereçler

- ▶ Katılımcı sayısı kadar kurşun kalem
- ▶ 1 adet makas
- ▶ Ek 1. Başarı Atomu Formu
- ▶ Ek 2. Başarı Denklemi Formu

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- ▶ Yönergeye hâkim olmak için etkinlik önceden okunur.
- ▶ Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- ▶ Ek 1. Başarı Atomu Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.
- ▶ Ek 2. Başarı Denklemi Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır ve işaretli yerden kesilir.

Süreç

1. Uygulayıcı “Değerli velilerimiz, bir önceki etkinlikte akademik gelişimin bir süreç olduğuna ve bu süreçte çocuğunuzu desteklemenin önemine değindik. Bu etkinlikte de yetenek ve başarı kavramları ile ilgili bir uygulama yapacağız.” der. Uygulayıcı “Yetenek denildiğinde aklınıza neler geliyor?” sorusunu yöneltir, katılımcılardan aldığı yanıtların ardından “Yetenek, bireyin doğuştan getirdiği ancak çabası ve çevrenin desteğiyle geliştirebildiği; bir şeyi anlama, öğrenebilme ve yapabilme gücüdür.” der.
2. Uygulayıcı “Şimdi, elinizde bir bitki tohumu olduğunu hayal edin. Bu tohumun potansiyelinde neler var? Büyünce ne olacak?” der ve düşünceleri için kısa bir süre verilir. Ardından katılımcılardan paylaşımlarını alır. “Sizlerin de belirttiği gibi bir tohumun potansiyelinde çiçek verme, meyve verme, koku yayma vb. yetenekler bulunmaktadır.” der.
3. Uygulayıcı “Tohumların başarıya ulaşmasını yani büyüüp yetişmesini etkileyen faktörler nelerdir?” der, katılımcılardan paylaşımlarını alır ve “Her tohum tıpkı çocuklarımız gibi kendine has özelliklere sahiptir. Nasıl ki, tohumlar filizlenme, çiçek açma ya da meyve verme gibi durumlar için yeterli sulama, budama, ısı ve ışık alma gibi süreçlere ihtiyaç duyuyorsa, çocuklarımız

da yeteneğin yanında başarıya ulaşmalarını sağlayan bazı faktörlere ihtiyaç duyar.” der.

4. Uygulayıcı, **Ek 1. Başarı Atomu Formunu** dağıtır. Ardından “Değerli veliler, formda başarıyı etkileyen faktörler listesi bulunmaktadır. Bu listedeki maddelere ek olarak kendi düşündüklerinizi de ekleyebilirsiniz. Listedeki maddeleri önem derecesine göre, merkezden başlayarak dış halkalara doğru forma yerleştirmenizi istiyorum. Aynı halkaya birden fazla madde de yerleştirebilirsiniz.” der. Formlar doldurulduktan sonra uygulayıcı aşağıdaki soruları sırayla sorar ve katılımcılardan paylaşımları alır.

- Halkanın merkezine en yakın hangi maddeyi/maddeleri koydunuz?
- Bu maddeler sizin için neden önemli?

5. Uygulayıcı “Başarıyı etkileyen faktörler gördüğünüz gibi hepimiz için farklılaşmakta ve önem derecesi değişmektedir.” der. Aşağıdaki soruları sırayla sorar ve paylaşımları alır.

- Yetenekli olduğunuzu düşündüğünüz alanlardan hangileri başarıya dönüştü? Hangileri başarıya dönüşmedi?
- Sizce yetenekli olmak, her alanda başarılı olmak anlamına gelir mi?

6. Uygulayıcı “Değerli veliler, ifade ettiğiniz gibi başarıyı etkileyen birçok faktör vardır; yetenek de bu faktörlerden sadece bir tanesidir. Çocuklarımızın özel yetenekli olmaları her alanda başarılı olacağına dair yanlış bir anlayış oluşturmaktadır. Bu anlayış başarıyı etkileyen diğer faktörlerin görünmesini engellemektedir. Örneğin, özel yetenekli olduğu için akademik anlamda yüksek başarı beklemek gibi. Aziz Sancar bu konuya ilişkin şunu vurgulamıştır; başarı, yetenek/zekâ kadar çalışmakla elde edilir. Sebat lazım, inat etmek lazım ve çalışmak lazım.” der.

Değerlendirme

Uygulayıcı, katılımcılara **Ek 2. Başarı Denklemi Formunu** dağıtır ve formdaki boşlukları doldurup paylaşımda bulunmalarını ister ardından oturumu sonlandırır.

Ek 1. Başarı Atomu Formu

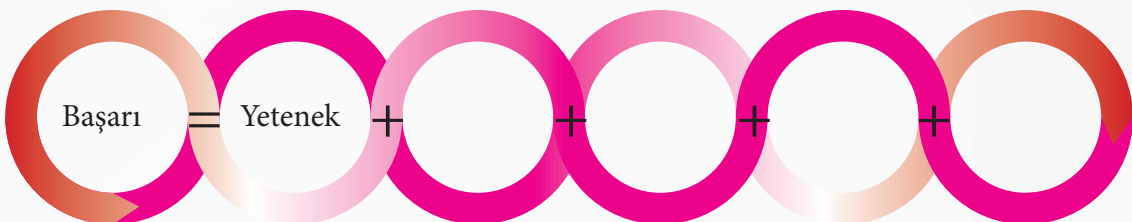
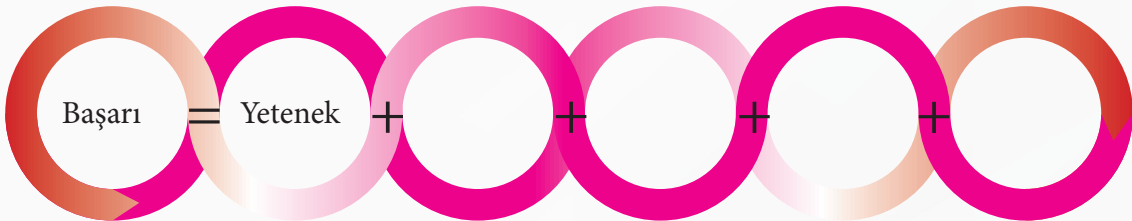
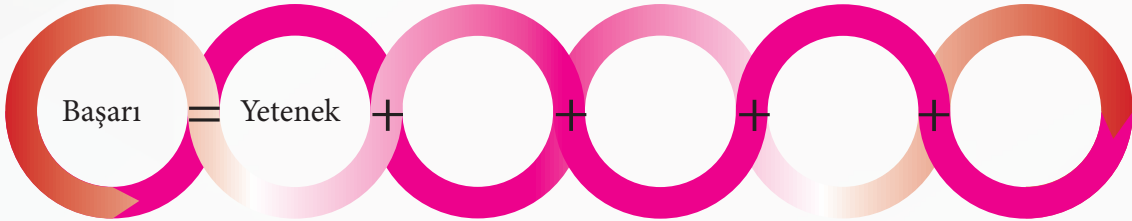
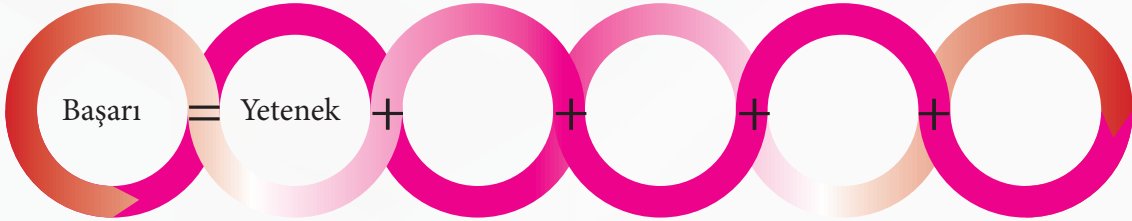
Aşağıda yer alan başarıyı etkileyen faktörleri önem sırasına göre merkezden başlayarak halkalara yerleştiriniz. Aynı halka içine birden fazla faktör yazılabilir.

Yetenek	Zekâ	Hazırbulunuşluk
Azim	Zaman Yönetimi	İhtiyaç
Kararlılık	Sosyal Çevre	İmkân
Planlı olmak	Hedef	Diğer:.....
Aile	Çalışma Ortamı	

Ek 2. Başarı Denklemi Formu

2. OTURUM

Etkinlik No	: 1
Etkinlik Adı	: HABERİN VAR MI? HABERİN OLSUN!
Yeterlik	: Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme
Süre	: 40 Dakika

Kazanımlar

5. Akademik gelişim açısından çocuğunu tanımanın önemini fark eder.
6. Akademik gelişim açısından çocuğunun kendisini tanımasının önemini fark eder.
7. Çocuğun kendini tanımasını desteklemenin yollarını bilir.

Araç-Gereçler

- Katılımcı sayısı kadar kurşun kalem
- 1 adet makas
- Ek 1. Özellik Kartları
- Ek 2. Bilgi Notu-Çocuğu Tanıma Alanları
- Ek 3. Çocuğumu Tanıyorum/Tanıyor muyum? Formu
- Ek 4. Bilgi Notu-Çocukların Kendini Tanımasını Destekleme Yolları

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- Yönergeye hâkim olmak için etkinlik önceden okunur.
- Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- Hareketli ve sözsüz bir müzik hazırlanır.
- Ek 1. Özellik Kartları çoğaltılarak katılımcı sayısı kadar kesilir.
- Ek 2. Bilgi Notu-Çocuğu Tanıma Alanları Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.
- Ek 3. Çocuğumu Tanıyorum/Tanıyor muyum? Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.

Süreç

1. Uygulayıcı "Sevgili veliler, önceki oturumumuzda akademik gelişimin bir süreç olduğu, bu süreçte bilim ve sanat etkinliklerinin katkısı, çocukların akademik gelişimlerinin nasıl destekleneceği ve yetenek-başarı ilişkisiyle ilgili etkinlikler yaptık. Şimdiki etkinliğimizde ise çocuğumuzun akademik gelişimi açısından onu tanımanın önemi, onun da kendisini tanımasının önemi ve kendini tanımasını desteklemenin yolları hakkında bazı uygulamalar

yapacağız.” der.

2. Uygulayıcı katılımcıların ayağa kalkmasını ister. Katılımcı sayısı kadar kesilen **Ek 1. Özellik Kartlarını** ve kalemleri katılımcılara dağıtır. Uygulayıcı “Sevgili veliler, şimdi sizden elinizdeki **Ek 1. Özellik Kartlarına** bakmanızı istiyorum. Ardından kartlarda yer alan özelliklerin grupta kimler için uygun olabileceğini tahmin edin. Müzik çalmaya başladığında herkes istediği grup üye sinin elindeki karta uygun gördüğü özelliğin altına artı (+) işareti koyacak. Bir kişinin kartında birden fazla özelliğin altına işaretleme yapabilirsiniz. Uygulama sırasında gruptaki herkesin kartına işaretleme yapmak zorunda değilsiniz. Ancak dikkatli gözlem yaparak bu süre içinde (3 dk.) olabildiğince fazla kişinin kartına işaretleme yapmaya çalışınız. Müzik durana kadar bu şekilde devam edeceksiniz. Örneğin; bazılarınız benim için enstrüman çalabildiğimi düşünürken bazılarınız ise bunun bana uygun olmadığını düşünebilir.” der ve ısınma etkinliğini başlatır. Uygulayıcı ısınma etkinliğini tamandıktan sonra aşağıdaki soruları yöneltir ve gönüllü olanlardan yanıtlarını alır.

► Bu özellikleri tahmin ederken hangi kriterlere dikkat ettiniz? Bu kriterler bir kişiyi tanımak için yeterli miydi?

► Kendinizle ilgili yapılan bu değerlendirmeler hakkında ne düşünüyorsunuz?

3. Uygulayıcı yanıtların ardından “Sevgili veliler, bu uygulamada birbirinizle ilgili kısa süreli gözlemlerinizin ardından grup üyeleri için uygun olduğunu düşündüğünüz özellikleri işaretlediniz. Yaşamımızda da çevremizdekiler hakkında gözlemlerimiz sonrasında bazı yargılara varırız. Özellikle çocuklarımızı tanımak için gözlemden daha fazlasına ihtiyaç duyarız. Onları tanımak ve onların da kendilerini tanımaları için çeşitli temel bilgilere sahip olmak önem taşımaktadır. Peki sizce çocuklarımızı tanımak için başka nelere dikkat etmeliyiz?” der ve katılımcıların yanıtlarını alır.

4. Uygulayıcı, **Ek 2. Bilgi Notu-Çocuğu Tanıma Alanlarını** katılımcılara dağıtır ve okumaları için üç dakika süre verir. Okumanın tamamlanmasının ardından katılımcılara **Ek 3. Çocuğumu Tanıyorum/Tanıyor muyum? Formunu** dağıtır ve şu açıklamayı yapar: “Sevgili veliler, şimdi sizlere dağıttığım **Ek 3. Çocuğumu Tanıyorum/Tanıyor muyum? Formunda** yer alan ifadeleri okuyunuz. Ardından çocuğunuzun bildiğiniz en fazla iki özelliğini ilgili kategorilerin karşısına yazınız. Bu özellikleri yazarken **Ek 2. Bilgi Notu-Çocuğu Tanıma Alanlarından** da yararlanabilirsiniz. Yazdığınız bu özellikleri formun son sütununda yer alan ‘Çocuğum bu özelliğinin ne kadar farkında’ bölümünü 1 ile 10 arasında derecelendirin.”

5. Uygulayıcı formun doldurulması için 10 dakika süre verir. Ardından katılımcılardan paylaşımlarını alır ve katılımcılara aşağıdaki soruları yöneltir.

- *Çocuğunuz için yazdığımız özellikler ile onun bu özelliğinin ne kadar farkında olduğu arasında fark var mı? Varsa size göre bu farkın nedeni nedir?*
- *Çocuğunuzun kendini tanımasının yolları nelerdir?*
- *Çocuğunuzun kendisini tanıması ve sizin onu tanımanızın ne gibi yararları olduğunu düşünüyorsunuz?*

6. Cevaplar alındıktan sonra uygulayıcı şu açıklamayı yapar: “Sevgili veliler, çocuğun aile tarafından mümkün olduğunca doğru tanınması kadar çocuğun da kendisini tanıyabilmesi çocuğunuzun akademik gelişimi açısından oldukça önemlidir. Bu durum vereceği kararlar, belirleyeceği hedefler, kişilik gelişiminin desteklenmesi, güçlü ve zayıf yönlerinin farkına varılarak desteğe ihtiyaç duyduğu alanların bilinmesi, ilgi yeteneklerinin farkına varılarak geliştirilmesi açısından yararlı olacaktır.”

7. Uygulayıcı “Sevgili veliler, şimdi okuyacağım her maddeyi çocuğunuzun akademik gelişimi açısından değerlendirmenizi ve bu destekleme yollarıyla ilgili örnekler vermenizi istiyorum. Bunların dışında aklınıza gelen farklı destekleme yollarını da grupta paylaşabilirsiniz.” der ve **Ek 4. Bilgi Notu-Çocukların Kendini Tanımalarını Destekleme Yollarında** yer alan maddeleri tek tek okur.

8. Paylaşımlar tamamlandıktan sonra uygulayıcı “Sizlerin de belirttiği gibi akademik gelişim açısından çocuğu tanımak kadar çocuğunuzun da kendisini tanıması oldukça önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra ebeveyn olarak çocuğun kendini tanımasını desteklemenin yollarını bilmek de onun akademik gelişim sürecini sağlıklı bir şekilde sürdürmesine yardımcı olacaktır. Çocuğu tanımada tüm bilgilerin objektif, esnek ve tutarlı biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.” der.

Değerlendirme

Uygulayıcı şu açıklamayı yapar: “Sevgili veliler, yaptığımız etkinlikle ilgili bir slogan düşünün. Elinizdeki kalemi mikrofon gibi kullanarak “Haberin Olsun” başlığıyla sloganınız ne olurdu? Örneğin; ‘Haberin Olsun Çocuğumu İyi Tanıdığımı Zannediyormuşum Ama Yanılmış Olabilirim’ gibi.” paylaşımları alır ve oturumu sonlandırır.

33

Ek 2. Bilgi Notu - Çocuğu Tanıma Alanları

ÇOCUĞU TANIMA ALANLARI

KİŞİSEL ÖZELLİKLER

İLGİ

Bireyin hiçbir zorunluluğu olmadan yapmaktan hoşlandığı şeylerdir. Bunlar: Kitap okuma, gezilere katılma, müzik dinleme, kodlama yapma, elektronik araç tamiri, örgü örme, bahçe ve çiçeklerle ilgilenme vb. (Korkmaz ve Kırdök, 2022).

YETENEK

Bireyin doğuştan getirdiği ancak çabası ve çevrenin desteğiyle geliştirebildiği; bir şeyi anlama, öğrenebilme ve yapabilme gücüdür. Bunlar: İyi taklit yapabilme, çok iyi resim yapabilme, yeni bir dili çabuk öğrenebilme, çok iyi yüzebilme, etkili şiir okuyabilme, güçlü bir hafızaya sahip olma vb. (Korkmaz ve Kırdök, 2022).

BECERİ

Bireyin kendini bir alanda kişisel yatkınlığı ve öğrenme deneyimlerine bağlı olarak geliştirebilmesi durumudur. 21. yüzyıl, bireylere yeterliliklerde bazı değişimleri zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle 21. yüzyıl becerilerini destekleyebilmek adına çocuklarımızı öncelikle bu konularda da tanımak önemlidir. Bu beceriler şunlardır: Eleştirel düşünme ve problem çözme, yaratıcı düşünme ve yeniliği uygulama, etkili iletişim ve işbirliği, bilgi, medya ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, esneklik ve uyum, girişimcilik ve öz yönelim, üretkenlik, sosyal ve kültürlerarası beceriler, liderlik ve sorumluluk (Partnership for 21st Century Skills, 2015).

GÜÇLÜ VE GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN YÖNLER

GÜÇLÜ YÖNLER

Kişisel güç veya güçlü yönler, kendi kontrolümüzde edindiğimiz yeteneklerdir. Tüm güçlü yönler, kişiliğimizin özelliklerini temsil eden, bizi tanımlayan ve harekete geçiren nitelikler veya özelliklerdir. Bunlar: Merak, öğrenme sevgisi, çalışkanlık, sosyal-duygusal zeka, sosyal sorumluluk, ekip çalışması, öz denetim, mizah, öz disiplin, etkili iletişim, problem çözme becerisi, planlama ve organize etme becerileri vb. (Işık, 2020).

GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN YÖNLER

İlerlemek ve potansiyelimizi en iyi şekilde geliştirebilmek için üzerinde çalışmamız gereken özelliklerimiz vardır. Bunlar: Kararsızlık, agresiflik, dikkat eksikliği, inatçı olmak, olumsuz mükemmeliyetçilik, karamsarlık, güven eksikliği veya aşırı özgüven vb. (Işık, 2020).

Ek 3. Çocuğumu Tanıyorum / Tanıyor muyum? Formu

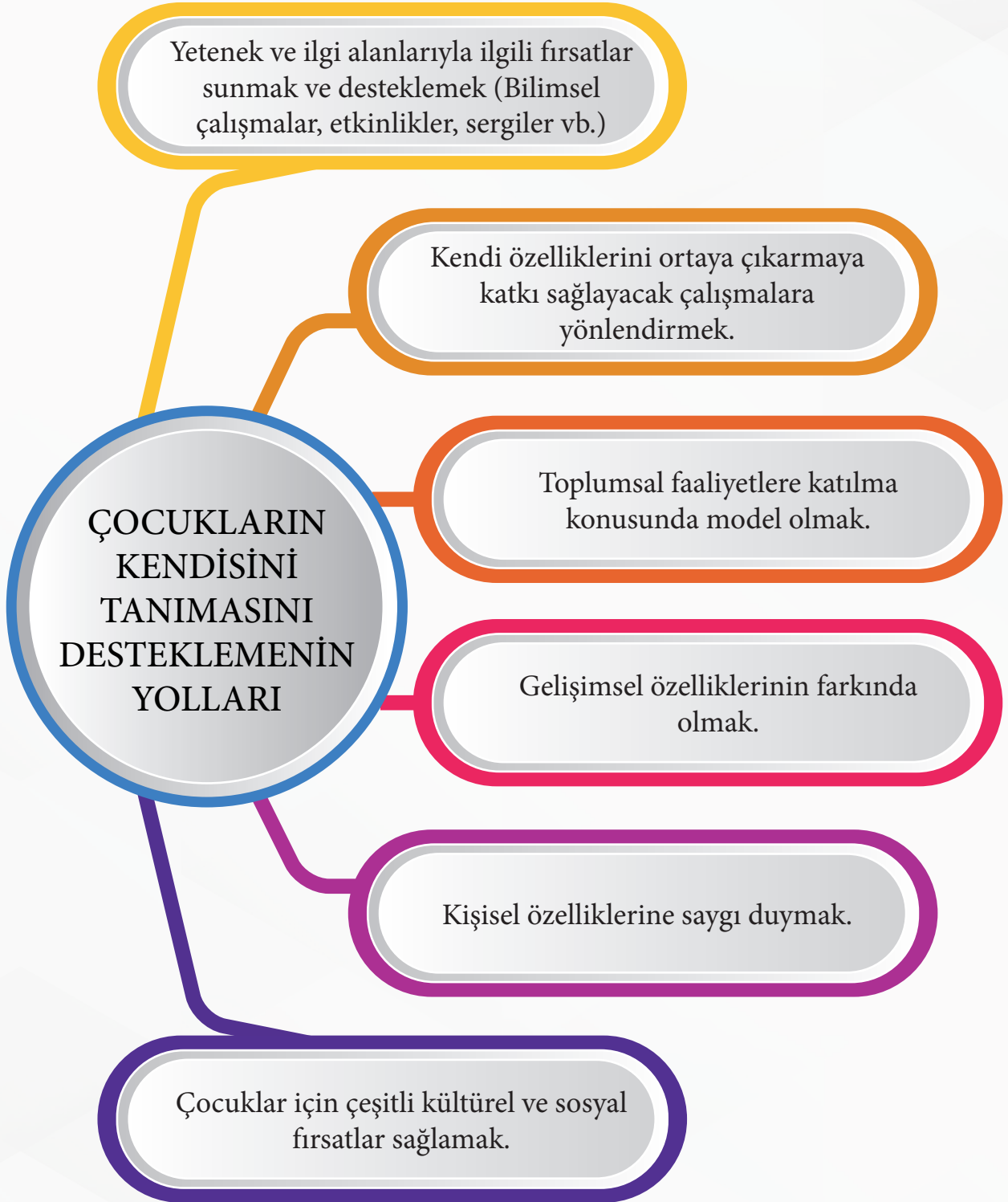
ÇOCUĞUMU TANIYORUM / TANIYOR MUYUM?

	AKADEMİK GELİŞİM AÇISINDAN BENİM GÖRDÜĞÜM ÖZELLİKLERİ	ÇOCUĞUMUN BU ÖZELLİKLERİNİN FARKINDALIK DERECESİ
İLGİ		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
YETENEK		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
BECERİ		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
GÜÇLÜ YÖNLER		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
GELİŞTİRİL- MESİ GEREKEN YÖNLER		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

* 1 ile 10 arasında değerlendirin.

Ek 4. Bilgi Notu - Çocukların Kendini Tanımasını Destekleme Yolları

NOTLAR

Etkinlik No	: 2
Etkinliğin Adı	: YANSIMALAR
Yeterlik	: Akademik Anlayış ve Sorumluluk Bilinci Geliştirme
Süre	: 40 Dakika

Kazanım

8. Akademik gelişimde aile tutumlarının etkisini fark eder.

Araç-Gereçler

- ▶ 1 adet makas
- ▶ Ek 1. Örnek Olay Kartı
- ▶ Ek 2. Aile Tutum Kartları
- ▶ Ek 3. Metafor Değerlendirme Formu
- ▶ Ek 4. Metafor Değerlendirme Formu Cevap Anahtarı

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- ▶ Yönergeye hâkim olmak için etkinlik önceden okunur.
- ▶ Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- ▶ Ek 1. Örnek Olay grup sayısı kadar çoğaltılır.
- ▶ Ek 2. Aile Tutum Kartı dört grubun her birine bir aile tutumu gelecek şekilde kesilir.
- ▶ Ek 3. Metafor Değerlendirme Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.

Süreç

1. Uygulayıcı “Sevgili veliler bir önceki etkinliğimizde çocuğumuzu tanımanın ve onu desteklemenin önemi ile ilgili etkinlikler yaptık. Şimdi ise anne baba tutumlarının çocuğumuzun akademik gelişimine etkisi ile ilgili bir etkinlik yapacağız.” der.

2. Uygulayıcı aşağıdaki yönergeyi katılımcılara yavaş ve sakin bir ses tonu ile okur. Katılımcıların düşünmesi için yeterli süreyi verir. İmkânlar dâhilinde uygun bir müzik kullanılabilir.

“Sizinle kısa bir yolculuğa çıkacağız... Sandalyenizde rahat edebileceğiniz şekilde oturun ve arkanıza yaslanın... Gözlerinizi kapatabilirsiniz... Sadece sesime odaklanın. Kendinizi okul çağlarındaki halinizle hatırlamaya çalışın... Geçmişte eğitim hayatınız ile ilgili olumlu bir olayı düşünün... Ne yaşamıştınız? Bu olayı aileniz ile paylaştınız mı? Aileniz size nasıl davrandı? Onların bu davranışı size ne hissettirdi? Bununla ilgili ne düşündünüz?

Aklınıza gelen bu olayı yaşadığınız zamanda bırakın... Gözlerinizi açarak şimdi ve buraya geri dönün.

- Eğitim hayatınızda yaşadığınız bu olumlu olayı kimlerle paylaştınız?
- Paylaştığınız kişilerin tutumu nasıldı?
- Bu durum size ne hissettirdi? Bununla ilgili ne düşündünüz?” der ve paylaşımları alır.

3. Uygulayıcı paylaşımları aldıktan sonra “Artık okul çağında çocuğu olan bir ebeveynsiniz. Çocuğunuzun eğitim hayatı ile ilgili olumlu bir yaşantısını hatırlamaya çalışın... Çocuğunuz ne yaşamıştı? Sizin ona karşı yaklaşımınız ve bu yaklaşımın çocuğunuz üzerindeki etkisi ne oldu?” diye sorar ve paylaşımları alır.

4. Uygulayıcı “Şimdi de çocuğunuzun eğitim hayatında zorlandığı bir durumu düşünün... Çocuğunuz ne yaşamıştı? Neler hissetti? Sizin ona karşı yaklaşımınız ve bu yaklaşımın çocuğunuz üzerindeki etkisi ne oldu?” diye sorar ve paylaşımların ardından “Değerli veliler, hem sizin hem de ebeveynlerinizin sergilediği davranışlar ile ilgili paylaşımlarda bulunduk. Bizlerin tepkileri çocuğumuzun akademik gelişimini olumlu ya da olumsuz etkileyebilir. Şimdi de bununla ilgili bir etkinlik yapacağız.” açıklamasını yapar.

5. Uygulayıcı, katılımcıları dört gruba ayırır. Her bir gruba **Ek 1. Örnek Olay** ve **Ek 2. Aile Tutum Kartlarını** dağıtır. Ardından uygulayıcı “Sevgili veliler size verdiğim formlarda bir örnek olay, bir de aile tutumu yer almaktadır. Önce aile tutum kartını daha sonra örnek olayı okumanızı istiyorum. Formdaki örnek olayı, size verilen karttaki aile tutumuna göre grup olarak nasıl canlandıracağınızı düşünün. Bunun için 2 dakika süreniz olacaktır.” der. Gruplar sırasıyla canlandırmalarını yapar. Uygulayıcı her bir grubun canlandırması bittikten sonra tüm katılımcılara aşağıdaki soruları sorar ve paylaşımlarını alır.

- Sizce bu canlandırmada ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişki nasıldı?
- Bu canlandırmadaki aile tutumu ile yetişen çocuğun akademik gelişimi sizce nasıl şekillenir?

6. Uygulayıcı, tüm grupların canlandırması ve paylaşımları bittikten sonra “Yapılan canlandırmaların hangisinde kendi tutumlarınızı gördünüz, bu size ne düşündürdü ve ne hissettirdi?” der ve yanıtları alır.

7. Uygulayıcı “Değerli velilerimiz, geçen oturumda bahsetmiş olduğumuz tohum benzetmesinde olduğu gibi tohumu bakım veren kişinin davranışları tohumun potansiyelini ortaya çıkarmasında ne kadar etkiliyse ailenin tutumları da çocuğun akademik gelişiminde oldukça etkilidir. Nasıl bakım veren kişinin tohumu ısı, ışık, su, gibi etmenleri fazla ya da eksik vermesi, ilgilenmeyerek bitkiyi

mahrum bırakması ya da bitkiyi korumak adına ihtiyaçlarından daha fazlasını vermesi, kendi isteği doğrultusunda baskılayarak şekillendirmeye çalışması tohumun yeterince büyüyüp gelişmemesine neden oluyorsa ailenin uygun olmayan tutumları da çocuğun akademik gelişimini olumsuz etkileyecektir. Aynı şekilde tohumun; özelliğine, gelişimine ve ihtiyaçlarına uygun şekilde bakım verilmesi; tohumun gelişip, büyüyüp en verimli haline dönüşmesini sağlayacağı gibi ailenin uygun olan tutumları da çocuklarımızın akademik gelişimlerinde potansiyellerini en uygun şekilde ortaya koyabilmelerini sağlayacaktır.” der ve oturumu sonlandırır.

Değerlendirme

Uygulayıcı **Ek 3. Metafor Değerlendirme Formunu** katılımcılara dağıtır ve formda yer alan tohuma bakım veren kişinin davranışları ile aile tutumlarını eşleştirmelerini ister.

Ek 1. Örnek Olay

Efe'nin Zor Günü

11. sınıfta öğrenim gören Efe sınav sonucunun kötü olduğunu öğrendikten sonra kimseye haber vermeden okuldan çıkmıştır. Kendisini kötü hissettiği için yürüyüş yapmanın kendisine iyi geleceğini düşünmüştür. Telefonunun şarjının bittiğinin farkında olmayan Efe evine her zamankinden geç dönmüştür.

Bu evdeki konuşmalar nasıl gerçekleşmiştir?

Ek 2. Aile Tutum Kartları

BASKICI AİLE TUTUMU

- Çocuğum konuşurken benim fikirlerimi kabul etmesi için zorlarım.
- Ona sadece yapması gerekenleri söylerim.
- Benim kurallarımın her zaman onun isteğinden ve ihtiyacından daha önemli ve değişmez olduğunu ona kabul ettirmeye çalışırım.
- Ne anlatırsa anlatsın sonunu okul başarısı ve ders konusuna getiririm.

AŞIRI KORUYUCU AİLE TUTUMU

- Çocuğum ne yaparsa yapsın çok yorulduğunu düşünüp onun bütün sorumluluklarını ben yaparım (örn. Okul çantasını düzenlemek)
- Çocuğumun tüm arkadaşlarının ve onların ebeveynlerinin telefonlarını bilmek isterim.
- Okuldan sonra her şeyini benimle yapmasını isterim.
- Onun tüm ihtiyaçlarını her zaman ben karşılamaya çalışırım.

İLGİSİZ AİLE TUTUMU

- Şımarıklıklarına göz yumarım ve her şeyi yapmasına izin veririm.
- İhtiyaçlarını sadece söylediğinde fark ederim.
- Yanlış davranışını görmezden gelirim.
- Beslenme ve uyku düzenine yönelik kurallarım yoktur.
- Yaşantısında olaylar olduktan sonra haberim olur.

YETKİN AİLE TUTUMU

- Kendini anlatırken güçlü özellikleri ile ilgili olumlu geri bildirim veririm.
- Bağımsız yapabileceği şeyler konusunda cesaretlendiririm.
- Beni öfkeli edebilecek bir hata olsa dahi bu hatayı görebilmesini sağlamak için ona fırsat veririm.
- Deneyimlerin öğretici olduğunu bilirim.
- Çocuğum kendi ile ilgili olayı anlatırken konuşmasını bitirmesini beklerim.
- Farklı görüşleri olsa da sözünü kesmeden dinlerim.
- Çocuğum bir konu hakkında görüşünü bildirirken bunun kişisel bir tartışma olmadığını fikir tartışması olduğunu bilirim.
- Farklı görüşlerin zenginlik olduğunu kabul ederim.

Ek 2. Metafor Değerlendirme Formu

Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Tohum metaforundan yola çıkarak tohuma bakım veren kişinin davranışları ile aşağıda yer alan anne baba tutumlarını eşleştiriniz.

1

Tohum büyüdüğü halde saksının şeklini çok sevdiği için tohumun saksısını büyütmemesi.
Tohumun doğasında olan çiçeğin rengi yerine en sevdiği rengi ortaya çıkarabilmek için renk aşısı yaptırması veya renkli su vermesi.
Tohumun gelişmesi için güneşe ihtiyacı olmasına rağmen tohumu karanlık bir yerde tutması.

2

Tohumun kendi ihtiyacına göre su vermek yerine kendi düzenine göre su vermesi.
Tohumun ihtiyacı olan gübre, ışık ve suyu aşırı şekilde vermesi.

3

Tohumun gelişimi için gerekli olan ihtiyaçlarını (ısı, ışık, gübre) görmezden gelmesi .
Tohumun sulanmaya ihtiyacı olduğu halde bunu görmezden gelmesi.
Tohumun yaprakları kurumaya başladığında bunu görmezden gelmesi.
Tohum böceklenğinde bu problemi görmezden gelmesi.

4

Her tohumun özelliği farklı olduğu için önce tohumu araştırması daha sonra ihtiyacına göre yetiştirmesi.
Tohumun gelişimi için ihtiyacı olan ısı ışık, su ve gübreyi zamanında ve yeterli düzeyde karşılaması.
Tohum böceklenğinde bu problemin hemen farkına varıp onu ilaçlaması.

Yetkin Aile Tutumu

Aşırı Koruyucu Aile Tutumu

İlgisiz Aile Tutumu

Baskıcı Aile Tutumu

Ek 2. Metafor Değerlendirme Formu Cevap Anahtarı

Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Tohum metaforundan yola çıkarak tohuma bakım veren kişinin davranışları ile aşağıda yer alan anne baba tutumlarını eşleştiriniz.

1

Tohum büyüdüğü halde saksının şeklini çok sevdiği için tohumun saksısını büyütmemesi.
Tohumun doğasında olan çiçeğin rengi yerine en sevdiği rengi ortaya çıkarabilmek için renk aşısı yaptırması veya renkli su vermesi.
Tohumun gelişmesi için güneşe ihtiyacı olmasına rağmen tohumu karanlık bir yerde tutması.

Baskıcı
Aile
Tutumu

2

Tohumun kendi ihtiyacına göre su vermek yerine kendi düzenine göre su vermesi.
Tohumun ihtiyacı olan gübre, ışık ve suyu aşırı şekilde vermesi.

Aşırı
Koruyucu
Aile
Tutumu

3

Tohumun gelişimi için gerekli olan ihtiyaçlarını (ısı, ışık, gübre) görmezden gelmesi.
Tohumun sulanmaya ihtiyacı olduğu halde bunu görmezden gelmesi.
Tohumun yaprakları kurumaya başladığında bunu görmezden gelmesi.
Tohum böceklenğinde bu problemi görmezden gelmesi.

İlgisiz
Aile
Tutumu

4

Her tohumun özelliği farklı olduğu için önce tohumu araştırması daha sonra ihtiyacına göre yetiştirmesi.
Tohumun gelişimi için ihtiyacı olan ısı ışık, su ve gübreyi zamanında ve yeterli düzeyde karşılaması.
Tohum böceklenğinde bu problemin hemen farkına varıp onu ilaçlaması.

Yetkin
Aile
Tutumu

NOTLAR

3. OTURUM

Etkinlik No : 1

Etkinlik Adı : TAKIMYILDIZI

Yeterlik : Eğitsel Planlama

Süre : 40 Dakika

Kazanımlar

1. Çocuğunun akademik hedef belirlemesini desteklemenin önemini kavrar.
2. Akademik hedef belirleme sürecinde kendi beklentileri ile çocuğunun beklentilerini karşılaştırır.

Araç-Gereçler

- Yazı tahtası
- 1 adet tahta kalem
- Katılımcı sayısı kadar kurşun kalem
- Katılımcı sayısı kadar yapışkanlı kâğıt
- Ek 1. Takımyıldızı Formu

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- Yönergeye hâkim olmak için etkinlik önceden okunur.
- Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- Ek 1. Takımyıldızı Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.

Süreç

1. Uygulayıcı “Merhaba, değerli veliler hoş geldiniz. Bir önceki oturumumuzda akademik gelişim açısından çocuğu tanımanın ve çocuğun kendisini tanımasının önemine değindik. Çocuğun kendini tanımasını desteklemenin yolları ve akademik gelişimde anne-baba tutumlarının etkisi üzerine paylaşımda bulunduk. Bu haftaki oturumumuzda sizlerle çocuğunuzun akademik hedef belirlemesine destek olmanın önemi, akademik hedef belirleme sürecinde beklentiler ve motivasyon ile ilgili etkinlikler yapacağız.” der.
2. Uygulayıcı “Akademik hedef, bireyin öğrenme yaşantısına ilişkin hedefleri olarak tanımlanabilir. Hedefler kısa, orta ve uzun vadeli olabilir. Proje ödevini belli bir tarihe kadar bitirmek, bir sonraki Türkçe yazılısından sınıf ortalamasının üstünde bir not almak, bir yıl içerisinde İngilizcede B2 düzeyine ulaşmak, her hafta Matematik dersinden 100 soru çözmek, iki hafta içerisinde belirlediği müzik eserini hatasız çalabilmek, güzel sanatlar lisesi yetenek sınavında başarılı

olup resim bölümüne yerleşmek, devamsızlık yapmamaya özen göstermek vb. akademik hedeflere örnek gösterilebilir.” şeklinde açıklamada bulunur.

3. Uygulayıcı “Çocuğunuzun akademik hedefleri ve beklentileri nelerdir? Çocuğunuzun akademik hedeflerine ilişkin sizin beklentileriniz nelerdir?” sorularını yöneltir ve katılımcılardan yanıtları alır.

4. Uygulayıcı “Akademik hedef belirleme akademik gelişimin önemli bir aşamasıdır. Akademik hedefi olan bir öğrencinin motivasyonu yüksektir, öğrenmeye isteklidir ve okula isteyerek gider. Okula gitmek istemediği zamanlarda bile hedefine ulaşmak için okula devam etmeye özen gösterir. Akademik hedefi olmayan bir öğrenci ise; çoğu zaman dışarıdan aldığı destekle hareket eder, sorumluluk almakta ve sorumluluklarını yerine getirmekte güçlük çeker. Ödev yapmaktan hoşlanmaz. Zorunluluktan dolayı akademik hedef belirler ve çeşitli sebeplerle devamsızlık yapar. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi; akademik hedef belirlemek bir öğrencinin enerjisini ve zamanını verimli kullanmasını destekler. Bu süreçte sizlerin ve çocuğunuzun beklentilerinde benzerlik ve farklılıklar olması doğaldır. Ancak gerçekçi olmayan beklentileriniz, çocuğunuzda kaygı oluşturabilmekte, çocuğunuzun akademik başarısızlık yaşamasına ve yanlış tercihlerde bulunmasına neden olabilmektedir. Arzu edilen durum çocuğun kendisini tanıyarak gerçekçi hedefler belirleyebilmesi ve sizlerin de buna destek vermenizdir.” açıklamasını yapar.

5. Uygulayıcı, **Ek 1. Takımyıldızı Formunu** dağıtır. Katılımcılara formu doldurmaları için yeterli süre verir. Uygulayıcı, “Formda çocuğunuzun belirlemiş olduğu akademik hedeflerden bir tanesini yazacağınız bir hedef tahtası ve hedef tahtasının etrafında bu hedefi gerçekleştirme sürecini etkileyen unsurları simgeleyen yıldızlar yer almaktadır. Yıldızların içinde yer alan soruların cevaplanması ile uygulama gerçekleştirilecektir. Dağıtmış olduğum formu yönerge doğrultusunda doldurmanızı istiyorum.” der. Çocuğun herhangi bir akademik hedefi olmadığını düşünen ebeveynlere ise olası bir akademik hedef düşünebileceklerini belirtir. Formun doldurulmasının ardından katılımcılardan paylaşımlar alınır.

6. Uygulayıcı “Paylaşımlarınızdan da anlaşılacağı üzere çocuğunuzun akademik hedeflerini gerçekleştirebilmesi, belirlediği hedefleri tam olarak ifade edebilmesi, hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli zamana sahip olması ve hedeflerinin kişisel özelliklerine uygun olması gibi unsurlara bağlıdır. Bu unsurların her birini bir yıldıza benzetecek olursak bu yıldızlar bir araya geldiğinde takımyıldızını oluşturacak ve belirlenen akademik hedefi gerçekleştirmede çocuğunuza ışık tutacaktır. Çocuğunuz belirlediği akademik hedefe ulaştığında kendine

olan güveni ve saygısı artacak, başarıma hissi ona yeni akademik hedefler belirlemenin önünü açacaktır. Tam da bu noktada çocuğunuzun gerçekçi ve ulaşılabilir akademik hedefler belirlemesini ve akademik gelişim yolculuğunu desteklerken çocuğunuzun okuldaki psikolojik danışman/rehber öğretmeni ve diğer destek kaynakları ile iş birliği içinde olmanız büyük önem taşımaktadır.” der.

Değerlendirme

Uygulayıcı katılımcılara birer tane yapışkanlı kâğıt dağıtır ve tahtaya “Çocuğumun akademik hedef belirlemesini desteklemede” cümlesini yazar. Ardından uygulayıcı “*Etkinlikten yola çıkarak yarım bırakılmış cümleyi uygun ifadelerle tamamlamanızı ve yazma işlemi bittikten sonra kâğıtları tahtaya yapıştırmanızı istiyorum.*” der ve paylaşımda bulunmak isteyenlerden paylaşımları alır.

EKLER

Ek 1. Takımyıldızı Formu

Yönerge: Çocuğunuzun belirlemiş olduğı akademik hedeflerden bir tanesini düşününüz. Bu akademik hedefi formun orta kısmında yer alan hedef tahtasının altına yazınız. Yazmış olduğunuz akademik hedef doğrultusunda bir numaralı yıldızdan başlamak üzere yıldızların içinde belirtilen soruları yıldızların alt kısmına cevaplayınız.

<p>8</p> <p>Çocuğunuzun bu akademik hedefe ulaştığını nasıl anlarsınız?</p> <p>-----</p>	<p>1</p> <p>Bu akademik hedef çocuğumun ne istediğini tam olarak ifade ediyor mu?</p> <p>-----</p>	<p>2</p> <p>Sizce çocuğunuzun bu akademik hedefi belirleme sebebi neler olabilir?</p> <p>-----</p>
<p>7</p> <p>Bu akademik hedefe ulaşmasında çocuğunuzun desteklemek için neler yapabilirsiniz?</p> <p>-----</p>	 <p>Çocuğumun Akademik Hedefi</p> <p>-----</p>	<p>3</p> <p>Çocuğunuzun bu hedefi akademik gelişimine nasıl katkı sunmaktadır?</p> <p>-----</p>
<p>6</p> <p>Bilim ve sanat etkinlikleri bu akademik hedefe nasıl katkı sunmaktadır?</p> <p>-----</p>	<p>5</p> <p>Çocuğunuzun bu akademik hedefi gerçekleştirmek için yeterli zamanı var mı?</p> <p>-----</p>	<p>4</p> <p>Bu akademik hedef çocuğunuzun kişisel özelliklerine uygun mu? Ulaşılabilir mi?</p> <p>-----</p>

Etkinlik No : 2

Etkinlik Adı : İÇİ DIŞI MOTİVASYON

Yeterlik : Eğitsel Planlama

Süre : 40 Dakika

Kazanımlar

3. İçsel ve dışsal motivasyonun çocuğun akademik gelişim sürecine etkisini fark eder.

Araç Gereçler

- ▶ 1 adet makas
- ▶ 1 adet kutu/fanus/torba
- ▶ 3 farklı renkte yapışkanlı kâğıt
- ▶ Ek 1. Motivasyon Kartları
- ▶ Ek 2. Motivasyon Örnek Olayları

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- ▶ Yönergeye hâkim olmak için etkinlik ve örnek olay değerlendirmeleri önceden okunur.
- ▶ Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- ▶ Ek 1. Motivasyon Kartları kesilip katlanarak bir kutu, fanus, torba vb. içine konulur.
- ▶ Ek 2. Motivasyon Örnek Olayları her gruba (dört grup) ayrı örnek olay olacak şekilde çoğaltılır.

Süreç

1. Uygulayıcı “Değerli veliler, bir önceki etkinliğimizde akademik hedef belirlemede aile desteğinin önemine değindik. Şimdiki etkinliğimizde ise akademik gelişim sürecinde motivasyonun önemini inceleyeceğiz. Motivasyon deyince aklınıza ne geliyor?” der ve katılımcılardan cevapları alır. Cevapları aldıktan sonra “Motivasyon kavramını bir amaç doğrultusunda harekete geçmek olarak tanımlayabiliriz. Motivasyon içsel ve dışsal kaynaklı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. İçsel motivasyon, insanın içinden gelen istekle ve şevkle bir şeyleri yapma çabasıdır. Dışsal motivasyon ise dıştan gelen güdülenmeyle, dıştan gelen ödüllendirmelerle sağladığımız bir motivasyon çeşididir. İçsel ve dışsal motivasyon arasındaki farkı netleştirmek için şimdi sizlerle bir etkinlik yapacağız.” der.

2. Uygulayıcı daha önceden hazırladığı kutunun içindeki **Ek 1. Motivasyon Kartlarından** her katılımcının birer adet almasını sağlar. “Şimdi sizlerden sırayla elinizdeki kartı açmanızı, içinde yazan cümleyi okumanızı ve bu cümlelerin içsel mi dışsal mı olduğuna grup olarak karar vermenizi istiyorum.”

der ve motivasyon kartları bitene kadar etkinlik devam ettirilir. Uygulayıcı *“Motivasyon kartlarında da gördüğümüz gibi içsel motivasyon, istekle ve keyifle yapılan etkinlikleri içerirken dışsal motivasyon ödül ya da övgü beklentisiyle yapılan etkinlikleri içermektedir.”* der.

3. Uygulayıcı *“Çocuklarımız, akademik gelişim sürecinde içsel ve dışsal pek çok motivasyon kaynağına ihtiyaç duyar. Motivasyonu yüksek olan öğrencilerin öğrendikleri konuya, öğrenme ortamına ve öğrenmeye ilgisi yüksektir. Bu doğrultuda ailelerin çocuklarının motivasyonlarını doğru bir şekilde desteklemesi önemlidir. Motivasyonu destekleme sürecindeki rolümüzü fark etmek için sizlerle bir etkinlik yapacağız.”* der ve katılımcıları dört gruba ayırır.

4. Uygulayıcı **Ek 2.Motivasyon Örnek Olaylarını** gruplara dağıtır ve *“Elinizdeki örnek olayı okuyarak bu olaydaki motivasyon çeşitlerinin neler olduğunu belirlemenizi ve bu ailelere önerilerde bulunmanızı istiyorum. Bu çalışma için grubunuzdan belirleyeceğiniz bir kişi grubunuzun çalışmasını büyük grupta paylaşacak. Bu çalışma için beş dakika süreniz olacaktır.”* der. Süre sonunda ilk gruptan örnek olayını okumasını ardından çalışmalarını paylaşmasını ister. Grup paylaşımını bitirdikten sonra katılımcılardan eklemek istedikleri varsa alınır. Paylaşımlar bittikten sonra uygulayıcı birinci örnek olaya ilişkin *“Motivasyon ve başarı arasında bir ilişki vardır. Akademik gelişim sürecinde içsel motivasyonu yüksek olan öğrencilerin bir plan doğrultusunda çalıştıklarında daha başarılı işler yapabildiği görülmektedir. Örnek olaydaki aile çocuğun araştırma projesine yönelik içsel motivasyonunu destekleyip zamanı doğru kullanmanın önemine vurgu yapabilir. Aynı zamanda çocuğun ilgi duyduğu diğer alanlarda da içsel motivasyonunu artırmaya yönelik çalışmalar yaparken sorumluluklarını aksatmaması gerektiği vurgulanmalıdır.”* der.

5. Uygulayıcı ikinci gruptan örnek olayını okumasını ardından çalışmasını paylaşmasını ister. Grup paylaşımını bitirdikten sonra katılımcılardan eklemek istedikleri varsa alınır. Paylaşımlar bittikten sonra uygulayıcı ikinci örnek olaya ilişkin *“Akademik gelişim sürecinde dışsal motivasyon kaynakları çok sık kullanılırsa içsel motivasyonu zayıflatabilmektedir. Bu nedenle aile dışsal motivasyon kaynaklarını doğru bir şekilde kullanmanın yanında içsel motivasyonunu artırmaya yönelik çalışmalar da yapmalıdır. Hedefe ulaştıktan sonra ödüller vermek yerine hedefe ulaşma sürecinde gösterilen çabaya ödül vermek içsel motivasyonu artırabilir. Örnek olayımızdaki Yağmur’un ailesi sınavdan yüksek not almasına değil, sonuca odaklanmadan sınava çalışma sürecinde gösterdiği çabaya ödül verebilir. Ödüller her zaman maddi olmamalı, dışsal motivasyonu sağlamak için övgüler de kullanılmalıdır.”* der.

6. Uygulayıcı üçüncü gruptan örnek olayını okumasını ardından çalışmasını paylaşmasını ister. Grup paylaşımını bitirdikten sonra katılımcıların eklemek istedikleri varsa alınır. Paylaşımlar bittikten sonra uygulayıcı üçüncü örnek olaya ilişkin *“Motivasyon sürecinde bir kişinin yaptığı işe verdiği değer önemlidir. Eğer bu değer başkası tarafından küçümsenirse motivasyon da bu süreçten olumsuz etkilenebilir. Aynı zamanda akademik gelişim sürecinde ailenin okula, öğretmene, derslere ve konulara yeterince değer vermemesi okulun, öğrencinin gözünde de değersizleşmesine neden olmaktadır. Örnek olaydaki aile akademik gelişim sürecine değer vererek öğrencinin içsel motivasyonunun artmasına destek sağlayabilir. Bunun yanı sıra çevremizdeki insanların motivasyon sürecinde etkili olduğu unutulmamalıdır.”* der.

7. Uygulayıcı dördüncü gruptan örnek olayını okumasını ardından çalışmasını paylaşmasını ister. Grup paylaşımını bitirdikten sonra katılımcıların eklemek istedikleri varsa alınır. Paylaşımlar bittikten sonra uygulayıcı dördüncü örnek olaya ilişkin *“Öğrencinin ve ailesinin bir derse ilişkin beklentileri motivasyon sürecinde önemli rol oynamaktadır. Öğrencinin eylem ve sonuçları arasında bağlantıyı kuramaması motivasyonsuzluğa neden olabilir. Örnek olayda da gördüğümüz gibi Nehir okula neden gittiğine anlam veremediği için motivasyonu düşmüştür. Nehir’in ailesinin, doğru belirlenmiş hedefler doğrultusunda çocuğunu desteklemesi ayrıca öğrenilen bilgilerin işlevselliğini, nerede kullanılacağını çocuğa anlatması onun motivasyonunu arttırabilir.”* der.

8. Uygulayıcı *“Değerli veliler bugün içsel ve dışsal motivasyonun akademik gelişim sürecine etkisini konuştuk. Çocuklarımızın içsel ve dışsal motivasyon kaynaklarını doğru kullanmaları, hedef belirlemeleri, zamanı verimli kullanmaları, plan yapmaları ve öz disiplin geliştirmeleri için onları desteklememiz akademik gelişim süreçlerine katkı sağlar.”* der.

Değerlendirme

Uygulayıcı katılımcılara üç ayrı renkte yapışkanlı kâğıt dağıtır ve *“Sizlere verdiğim sarı renkli kâğıda etkinliklerden aklınızda kalan bir kavramı, mavi renkli kâğıda etkinlikte hissettiğiniz bir duyguyu, yeşil renkli kâğıda ise çocuğunuza söylemek istediğiniz bir motivasyon cümlesi yazmanızı istiyorum.”* der. Yazma işlemini bittikten sonra kâğıtları panoya veya çalışma ortamında uygun bir yere yapıştırmalarını ve katılımcıların yapıştırılan kâğıtları incelemelerini ister.

Ek 1. Motivasyon Kartları

Koyu yazanlar dışsal motivasyon diğerleri içsel motivasyon örnekleridir.

MOTİVASYON KARTI	MOTİVASYON KARTI	MOTİVASYON KARTI
Sadece eğlendiğiniz için bir spor etkinliğine katılmak ve bu etkinlikten keyif aldığınız için devam etmek.	Para kazanmak için resim yapmak.	Doğaya olan tutkusundan dolayı keyifle doğa yürüyüşü yapmak.
MOTİVASYON KARTI	MOTİVASYON KARTI	MOTİVASYON KARTI
Şiir yarışmasındaki tableti kazanmak için şiir yazmak.	Sağlıklı yaşam hedefi için yüzme kursuna gitmek.	Öğretmen kızmasın diye ödevlerini yapmak.
MOTİVASYON KARTI	MOTİVASYON KARTI	MOTİVASYON KARTI
Estetik bir zevk yaşamak için kimsenin sizi zorlamadığı bir hobi ile uğraşmak (örgü, bitki yetiştiriciliği, koleksiyon vb.).	Bilimsel merakından dolayı internetten araştırma projeleri incelemek.	Sınıfı geçmek için derslerine çalışmak.

Ek 1. Motivasyon Kartları

MOTİVASYON
KARTI

Birilerine güzel görünmek için spor yapmak yerine spor yapmaktan keyif almak.

MOTİVASYON
KARTI

Birisinin sizi övmesi için sevmediğiniz bir işi yapmak.

MOTİVASYON
KARTI

Maaşınız kesilmesin diye her gün işe gitmek.

MOTİVASYON
KARTI

Övgü kazanmak için bir görevi zamanından önce tamamlamak.

MOTİVASYON
KARTI

Katılım belgesi almak için bir eğitime katılmak.

MOTİVASYON
KARTI

Para ödülü kazanmak veya ün kazanmak için bir yarışmaya katılmak.

MOTİVASYON
KARTI

Misafir gelecek diye zorunluluktan evi temizlemek yerine keyifle evinizi temizlemek için temizlik yapmak.

MOTİVASYON
KARTI

Acıktığınız için ya da yemek yapmak zorunda olduğunuz için yemek yapmak yerine mutfakta en sevdiğiniz yemek için vakit harcamak.

MOTİVASYON
KARTI

Sınıfı geçmek için matematik çalışmak yerine matematik sorularını çözmekten zevk almak.

Ek 2. Motivasyon Örnek Olayları

(Bu örnek olayı okuyarak örnek olaydaki motivasyon çeşitlerinin neler olduğunu belirleyip bu ailelere önerilerde bulununuz.)

Örnek Olay 1

Sevgi, okulda bir proje çalışmasına katılmıştır. Fen bilimleri öğretmeni ile birlikte karıncaların hayatını incelemektedir. Bu proje o kadar ilgisini çekmiştir ki gece gündüz karıncaları düşünmekte ve karıncalar hakkında araştırma yapmaktadır. Hatta bu yüzden okul ödevlerini aksatmıştır. Annesi saat 22.00'da uyuması için onu defalarca uyarmasına rağmen gizlice tabletini açıp sabahlara kadar araştırma yapmış ve uykusuz kalmıştır. Sınıfta Sevgi'nin uyukladığını gören öğretmeni bu durumu annesine söylemiştir. Sevgi'nin uykusuz kaldığını öğrenen annesi Sevgi'ye öfkelenip tabletini elinden almıştır. Ancak Sevgi büyük bir istekle karıncalar konusunda araştırma yapmaya devam etmiş ve projesini tamamlamıştır.

Ek 2. Motivasyon Örnek Olayları

(Bu örnek olayı okuyarak örnek olaydaki motivasyon çeşitlerinin neler olduğunu belirleyip bu ailelere önerilerde bulununuz.)

Örnek Olay 2

Yağmur 11 yaşında bir öğrencidir. Her sınav döneminde ailesi sınavlardan yüksek not aldığı için ona hediyeler almaktadır. Yağmur bu hediyelere çok sevinmekte ve derslerine bu hediyeler için çalışmaktadır. Hediyelerin bir önceki hediyesinden daha iyi olmasını istemektedir. Yağmur beşinci sınıfın ilk dönemindeki sınavlardan yine yüksek notlar almıştır. Ancak ailesi bu kez Yağmur'a sadece "Aferin kızım çok güzel notlar almışsın" demiştir ve hediye almamıştır. Yağmur ailesinin bu tepkisine şaşırılmış ve hediye beklentisinde olduğu için çok üzülmüştür. Hatta yüksek not almanın bir değeri olmadığını düşünmeye başlamıştır. İkinci dönem Yağmur ders çalışmayı bırakmış ailesi onu ne kadar ikna etmeye çalışsa da ders çalışmak istememiştir...

Ek 2. Motivasyon Örnek Olayları

(Bu örnek olayı okuyarak örnek olaydaki motivasyon çeşitlerinin neler olduğunu belirleyip bu ailelere önerilerde bulununuz.)

Örnek Olay 3

Ekin iki çocuklu bir ailenin ikinci çocuğudur ve ilkokula devam etmektedir. Gitar çalmaya yoğun bir ilgisi vardır. En yakın arkadaşı gitar çalmaktadır ve kendisi de bir gün gitar çalmayı hayal etmektedir. Ekin'in ablası ise keman çalabilmek için özel ders almaktadır. Keman çalma konusunda yeterince başarılı olamadığı için artık özel ders almak istemediğini ailesine söylemiştir. Ailesi ise keman çalabilmenin çok da önemli olmadığını akademik derslerin daha önemli olduğunu söylemiştir. Bu süreçte şahit olan Ekin ise olanlardan olumsuz etkilemiş ve Ekin'in müziğe olan ilgisi azalmıştır. Bu durum okuldaki müzik dersine de olumsuz yansımıştır.

Ek 2. Motivasyon Örnek Olayları

(Bu örnek olayı okuyarak örnek olaydaki motivasyon çeşitlerinin neler olduğunu belirleyip bu ailelere önerilerde bulununuz.)

Örnek Olay 4

Nehir ortaokula yeni başlamıştır. Matematik dersinde başarılı olamayacağına dair kaygı yaşamaktadır. Çünkü ailesi Nehir'in matematik dersinden yüksek not almasını beklemektedir. Nehir ise sürekli matematik dersinde başarılı olamayacağını düşünmeye başlamıştır. Öğretmeni her ne kadar onu başarabileceğine dair desteklese de Nehir matematiği günlük hayatında nerede kullanacağını sorgulamaktadır. Nehir bundan dolayı ailesine artık okula gitmek istemediğini söylemekte, okulda öğretilen bilgilerin günlük hayatta kullanılmadığını ifade etmektedir.

NOTLAR

4. OTURUM

Etkinlik No	: 1
Etkinlik Adı	: SENİN ZAMANIN SANA ÖZEL
Yeterlik	: Eğitsel Planlama
Süre	: 40 Dakika

Kazanımlar

4. Akademik gelişimde zaman yönetiminin önemini kavrar.
5. Zaman yönetiminde aile desteğinin önemini fark eder.

Araç-Gereçler

- Katılımcı sayısı kadar kalem
- 1 adet zaman sayacı/kronometre
- Ek 1. Bir Günüm Formu
- Ek 2. Zaman Yönetimi Formu
- Ek 3. Uygulayıcıya Bilgi Notu

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- Yönergeye hâkim olmak için etkinlik önceden okunur.
- Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- Uygulama salonunda duvar saati bulunmaması gerekmektedir.
- Isınma oyununda uygulayıcının kullanabilmesi için herhangi bir zaman sayacı hazırlanır.
- Ek 1. Bir Günüm Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.
- Ek 2. Zaman Yönetimi Formu üç adet çoğaltılır.

Süreç

1. Uygulayıcı “Merhaba hoş geldiniz. Bir önceki oturumda sizlerle akademik gelişimde hedef belirleme ve motivasyon kavramlarından bahsetmiştik. Bugün ise akademik gelişim sürecinde zaman yönetimi ve öğrenme yöntemlerinde bireysel farklılıklar hakkında konuşacağız.” der.
2. Uygulayıcı “Şimdi, hep birlikte ayağa kalkmanızı rica ediyorum. Bir dakika süre tutacağım. Bir dakikalık sürenin tamamlandığını düşündüğünüzde sandalyenize oturmanızı istiyorum. Bu süre içerisinde zamanı gösteren herhangi bir cihazdan yardım almamanız gerekmektedir.” der ve grup hazır olduğunda zamanı kontrol ederek “Süreniz başlamıştır” uyarısını yapar. Uygulayıcı, katılımcıların yerine oturmasının ardından “Şimdi gördüğünüz gibi hepiniz

farklı zamanlarda yerlerinize oturdunuz. Farklı zamanlarda oturmanızın sebepleri neler olabilir?” sorusunu sorarak paylaşımları alır.

3. Uygulayıcı “Zaman algısı hepimizde bireysel olarak farklıdır. Zaman algımızın farklılaşmasıyla ilişkili birçok etken var. Keyif aldığımız veya keyif almadığımız halde bulunduğumuz ortamlar, çevremizde bizim dikkatimizi dağıtabilen veya toparlamamızı sağlayan uyaranlar, üzgün veya mutlu olmamız gibi değişebilen ruh halimiz, anlık isteklerimizle gerçekleştirdiğimiz dürtüsel davranışlar ve yaş gibi etkenler zaman algımızı etkileyebilir. Temel zaman kavramlarından geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki ayrımı beş yaşlarında kazanarak gelişim sürecini devam ettiren bireyin, zamana hâkim olma süreci ise ergenlik çağının sonlarına denk gelir. Yani geleceğin bir sonsuzluk değil, planlanabilir bir yakınlık olduğu algısı kazanan birey, zamanı daha iyi tasarlayıp verimli bir şekilde harcayıp daha iyi yönetmeye başlar.” der.

4. Uygulayıcı, “Şimdi sizlerden bir gününüzü nasıl geçirdiğinizi düşünmenizi istiyorum. Sizlere dağıtacağım formdaki çemberin bir gününüzü temsil ettiğini düşünün. Günlük yaptığınız faaliyetleri ve faaliyetlere ne kadar zaman ayırdığınızı çemberi dilimleyerek göstermenizi istiyorum. Formu doldurmanız için beş dakika süreniz var.” der ve **Ek 1. Bir Günüm Formunu** dağıtır. Uygulayıcı, sürenin tamamlanmasının ardından gönüllü katılımcılardan paylaşımları alır ve “Bir gününüzü değerlendirirken neleri fark ettiniz?” sorusunu sorar.

5. Uygulayıcı “Sizlerin de ifade ettiği gibi gün içerisinde yaptığımız ve yapmak isterken çeşitli engellerle gerçekleştiremediğimiz pek çok faaliyet bulunmaktadır. Tıpkı bizim gibi çocuklar da hedeflerine yönelik zamanlarını yönetirken birçok engel ile karşılaşmaktadır.” der. Ardından “Sizce çocuklarımızın karşılaştığı bu engeller neler olabilir?” sorusunu sorar ve paylaşımları alır.

Uygulayıcı “Akademik gelişimine yönelik engelleri; plan yapmamak, işleri önceliklere göre sıralamamak, acelecilik, teknolojinin bilinçsiz kullanımı, sosyal çevreye fazla zaman ayırmak, aynı anda birçok iş yapmak, öz disiplin eksikliği, mükemmeliyetçilik, erteleme davranışı vb. olarak sıralayabiliriz. Örneğin erteleme davranışı çoğunlukla bir alışkanlık haline dönerek yarım kalmış onlarca işle zihnimizi meşgul etmektedir. Erteleme davranışımızın temelinde aslında zamanı iyi yönetememek yatmaktadır.” der.

6. Uygulayıcı “Sizce zaman yönetimi nedir?” sorusunu sorar ve paylaşımları alır. Ardından “Zaman yönetimi, zaman içerisinde faaliyetlerimizi yönetmek ve zamanı etkinlik dilimlerine uygun bir şekilde bölmektir.” der.

7. Uygulayıcı “Şimdi çocuklarımızın zaman yönetimine yönelik onlara nasıl destek olabileceğimize ilişkin bir grup çalışması yapacağız.” der ve grubu üçe ayırarak **Ek 2. Zaman Yönetimi Formunu** gruplara dağıtır. Uygulayıcı “Şimdi çocuklarınızı düşünerek grup içerisinde paylaşımlar yapmanızı ve dağıttığım formu beş dakika içerisinde doldurmanızı istiyorum.” der. Süre sonunda gruplardan paylaşımlar alınır.

8. Uygulayıcı **Ek 3. Uygulayıcıya Bilgi Notundan** faydalanarak, “Çocuklarımızın zaman yönetimi konusunda geliştirdikleri beceriler onların akademik gelişim sürecinde belirlemiş oldukları hedeflerine ulaşmalarına önemli katkı sunmaktadır. Bu süreçte çocuklarımızın akademik gelişimini desteklemek için hemen her konuda olduğu gibi bu konuda da bizlere birtakım roller düşmektedir. Bunlar; çocuklarımızın ihtiyaçlarını fark etmek, tanımak, hedeflerini ve önceliklerini belirlemelerine yardımcı olmak, işlerini planlamaları ve organize etmeleri konusunda destek olmak, ideal bir çalışma ortamı oluşturmaları için iş birliği yapmak ve zaman yönetimi konusunda iyi birer model olmak vb. şeklinde sıralanabilir” der.

Değerlendirme

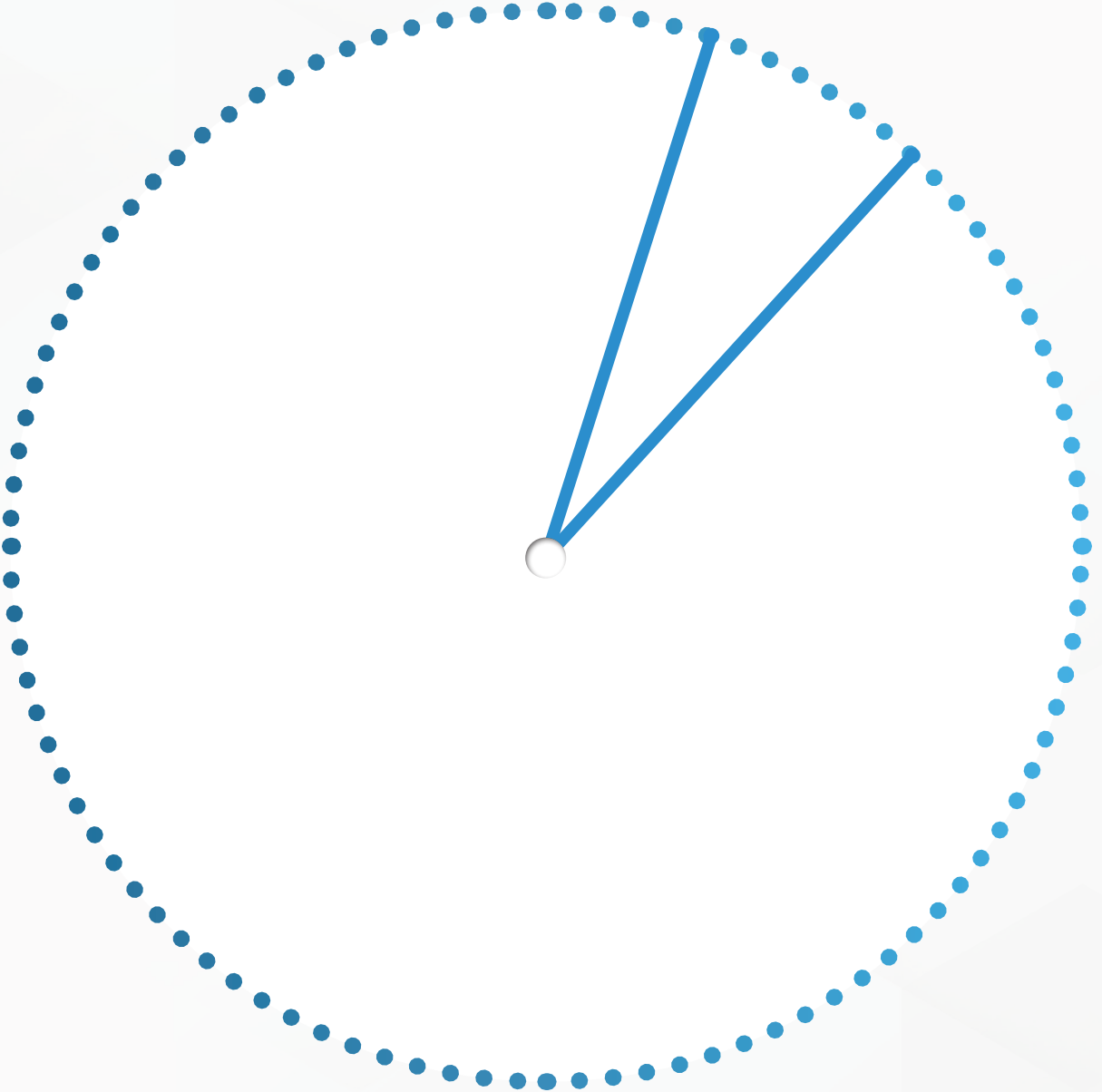
Uygulayıcı “Bu etkinliğimizden üç kelime ile ayrılıyor olsaydınız bu üç kelime neler olurdu?” sorusunu sorarak katılımcılardan aldığı paylaşımların ardından etkinliği sonlandırır.

EKLER

Ek 1. Bir günüm Formu

Lütfen ortalama bir gününüzü düşünerek aşağıdaki formda yer alan çemberi dilimleyerek içini doldurunuz.

Ek 2. Zaman Yönetimi Formu

Ebeveyn olarak çocuklarımızın zaman yönetimine nasıl destek olabiliriz?

Örneğin; Çocuklarımıza rol model olabilmek için günlük işlerimizin öncelik sırasını birlikte belirlemek.

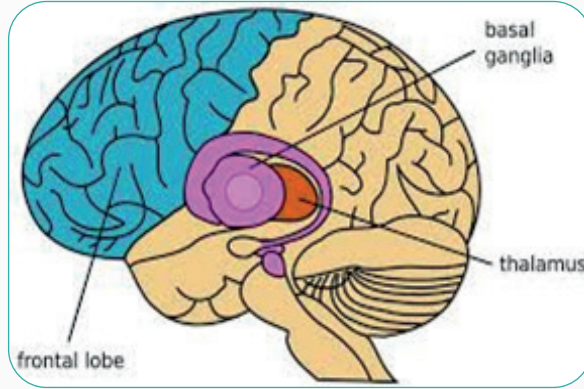

Ek 3. Uygulayıcıya Bilgi Notu

Zaman Algısının Gelişim Süreci

2012 yılında gerçekleştirilen bir çalışmada (Zelanti & Droid-Volet, 2012) yaşa bağlı zaman algısı değişimlerini ölçebilmek için beş, dokuz ve yirmi beş yaş üstünün yer aldığı üç farklı grup oluşturularak bu gruplara aynı süredeki üç farklı ses verilerek bir tür uyaran süresi kıyaslama görevi veriliyor. Beş yaş grubu diğer gruplara göre en kötü performansı sergiliyor. Yirmi beş yaş grubu ise beş ve dokuz yaşa göre çok daha gerçekçi ve doğruya en yakın yanıtları veriyor. Beş yaş grubundaki çocuklar uyaranların süresini yanlış tahmin etmekle kalmıyor, dinledikleri kısa parçaların, gerçekte olduklarından çok daha uzun sürmüş olduklarını düşünüyorlar. Yapılan bu deneysel araştırma sonuçlarına göre zihnimizdeki zaman algısı hassasiyeti çocukluktan yetişkinliğe kadar gelişerek devam ediyor. İnsan beyninde Prefrontal Korteks, Striantum ve Beyaz Madde bu gelişim sürecinde büyük rollere sahiptir. Prefrontal Korteks (PFC): dikkat, karar verme, plan yapma, olayların sonuçlarını tahmin edebilme, hazzı erteleme, dürtü kontrolü gibi insana özgü yüksek bilişsel mekanizmalardan sorumludur.

Striantum: Ödül deneyimi ve dürtü kontrolü gibi mekanizmalardan sorumludur.

Beyaz madde: Kendisine ulaşan mesajı bir sonraki sinir sistemene ileten aksonları çevreleyerek mesajın daha hızlı iletilmesini sağlayan miyelindir.

► Prefrontal Korteks, ortalama 25 yaşına dek gelişim sürecini devam ettirmektedir. PFC gelişiminde küçük çocuklar henüz yolun çok başında olduğu için de zaman algısında kaymalar yaşamaktadırlar.

► Araştırmalar, çocuk yaşlarda PFC'de beyaz madde yoğunluğunun yetişkinlere kıyasla çok daha düşük olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla bir sinir hücresinden diğerine mesaj transferi de daha yavaş gerçekleşiyor. İşlenen uyaranlara ait mesajlar daha yavaş iletildiği için çocuklarda zaman bir anlamda lastik gibi uzuyor aslında. Tabii, yaş aldıkça beyinde beyaz madde de artışa geçiyor ve böylece mesaj transferleri de giderek hız kazanıyor. Yani, zaman daha hızlı akmaya başlıyor.

► 2016'da farelerle yapılan deneysel bir araştırmada (Soares, Atallah ve Paton, 2016), dopaminerjik sinir hücrelerinin ışıkla uyarılıp dopamin üretimi arttırıldığında zamanın fareler tarafından gerçekte olduğundan daha kısa algılandıkları ortaya çıkmıştır. Striatum'un da yer aldığı ödül sistemimizin desteklenerek zamanın daha hızlı geçmesinin sebebi dopaminerjik sinir hücrelerimizin uyarılmasıdır.

► Araştırmacılar, çocukluk yıllarında striatum ve beynin üst düzey işlevlerden sorumlu bölgeleri arasındaki bağlantıların henüz yeterince gelişmemiş olması sebebiyle zamanın daha yavaş geçiyormuş gibi algılandığını düşünüyor. Çocuklar için zaman daha yavaş akıyor. Fakat çocukluktan yetişkinliğe (~25 yaş) uzanan yolda mekanik saat zamanıyla zihnin algıladığı zaman giderek birbirine yaklaşıyor.

Geleceğe Yönelik Zaman Algısı

Bireyin gelişmekte olan zaman algısı haliyle geleceğe yönelik zaman algısını da etkilemektedir. Geleceğe yönelik zaman algısı yüksek olan bireyler yakın veya uzak geleceğinde ulaşmak istedikleri amaçlarına yönelik planlamaları daha gerçekçi bir şekilde yapabilmektedir. Gelecek Zaman Algısı aynı zamanda psikolojik zamanla ilişkilidir. Psikolojik zaman algısının öznel bir durum olması sebebiyle bireylerde geleceğe yönelik zaman algısında farklılaşmalar olmaktadır. Kısa zaman algısına sahip bireyler örneğin beş yıllık bir süreci uzun zaman algısına sahip bireylere göre psikolojik olarak daha uzak algılamaktadır. Bu algılama farklılıkları sebebiyle uzun Gelecek Zaman Algısına sahip bireyler diğerlerine göre daha fazla sayıda hedefe sahip olup daha uzun süreli planlar yapmaktadır.

Zaman Yönetimi

Zaman yönetimi, kişinin özel ve iş hayatında amaçlarına etkili ve verimli bir şekilde ulaşabilmesi için yönetimin fonksiyonları olan planlama, organize etme, yönlendirme, koordine etme ve kontrol etme fonksiyonlarını kendi faaliyetlerine uygulama sürecidir (Erdem, 1999: 27). Zaman, insanların çok çalışarak arttırabilecekleri bir kaynak değildir. Bu nedenle zaman yönetiminin amacı sınırlı olan zamanı arttırmak değil, sınırlı zaman içinde yapılan faaliyetlerin nicelik ve niteliğini arttırmaktır (Erdem vd., 2005).

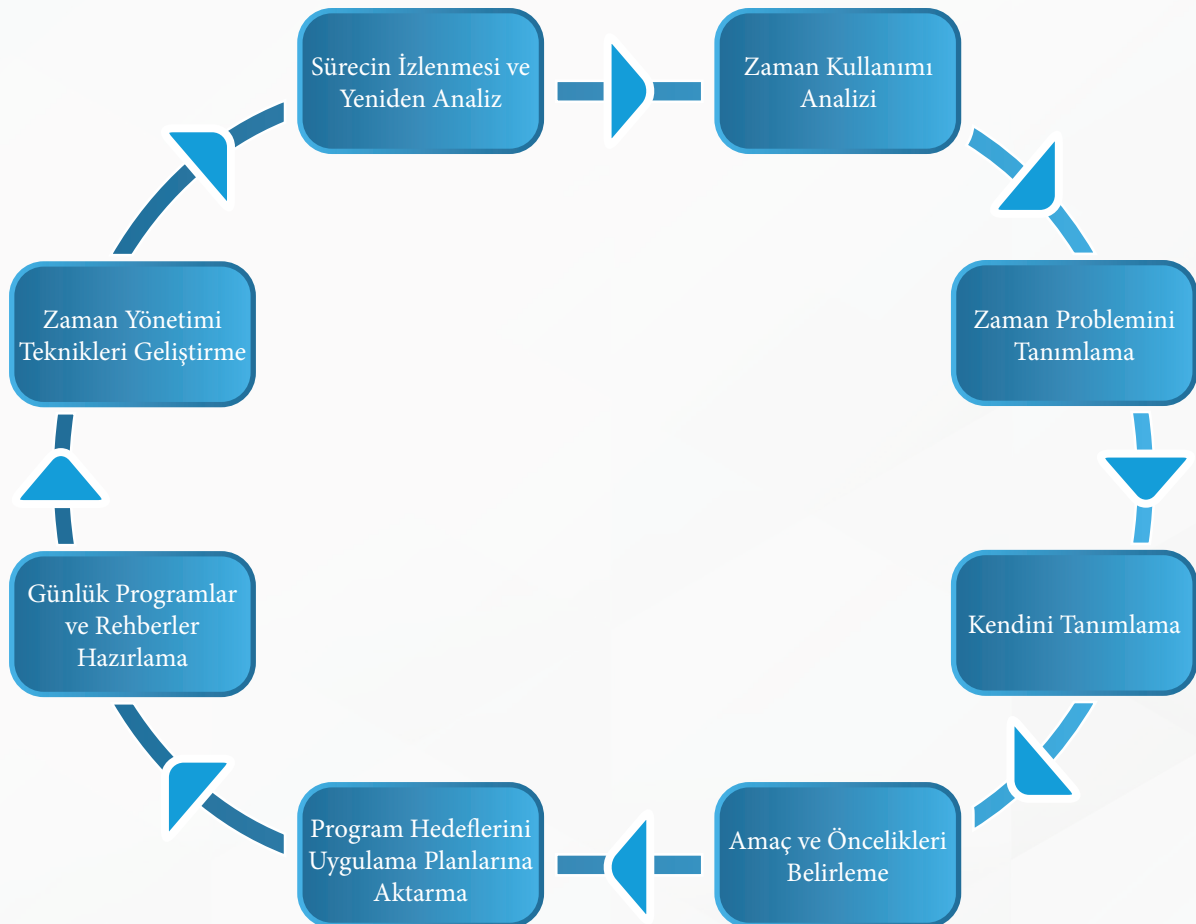

Erteleme Davranışı

Erteleme davranışı çoğunlukla bir alışkanlık haline dönebilmekte ve çeşitli bahaneler ile günlük rutinimizde olan veya ilk defa karşılaştığımız işleri, kararları erteleterek biriken tepeler ile yarım kalmış onlarca işle zihnimiz aslında daha fazla uğraşmaktadır. Buna Zeigarnik Etkisi denir. Bu durumlarda zihnimizde oluşan bu yarım kalmışlık hissi ile diğer işlerimize odaklanmakta bile zorlanmakta yarım bıraktığımız işlerin karmaşıklığında boğulabilmekteyiz. Bir projeyi daha sonra incelemek, değerlendirmek ve zihnimizde olgunlaştırmak için Zeigarnik Etkisi olumlu katkı sunabilir ancak plansızlıktan kaynaklanan ertelemelerimiz diğer işlerimizi daha da zorlaştırmaktadır.

Akademik Gelişimde Zaman Yönetimi Süreci

Zaman yönetim süreci zaman kullanımımızı objektif değerlendirebildiğimiz, kendimizi tanıyarak amaç ve önceliklerimize yönelik plan ve programlar oluşturup bu programda kullanacağımız kendimize has verimli stratejilerimiz ve bu stratejilerimizi değerlendirerek tekrar yönetim sürecini kontrol altında tuttuğumuz bir döngüdür.

Etkinlik No : 2

Etkinlik Adı : FARKLI BİR DÜNYA

Yeterlik : Eğitsel Planlama

Süre : 40 Dakika

Kazanımlar

6. Öğrenme yöntemlerinin bireysel farklılıklara göre değişebileceğini fark eder.
7. Uygun çalışma ortamı oluşturmada çocuğuyla iş birliği yapmanın önemini fark eder.

Araç-Gereçler

- Katılımcı sayısı kadar kurşun kalem
- Yapışkanlı not kâğıtları
- Ek 1. Öğrenme Stilleri Formu
- Ek 2. Çalışma Ortamı Tasarım Formu
- Ek 3. Öz Değerlendirme Formu

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- Yönergeye hâkim olmak için etkinlik önceden okunur.
- Etkinlik için uygun ortam ve araç-gereçler hazırlanır.
- Ek 1. Öğrenme Stilleri Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.
- Ek 2. Çalışma Ortamı Tasarım Formu grup sayısı kadar çoğaltılır.
- Ek 3. Öz Değerlendirme Formu katılımcı sayısı kadar çoğaltılır.

Süreç

1. Uygulayıcı “Değerli velilerimiz, bir önceki etkinliğimizde, akademik gelişimde zaman yönetiminin öneminden bahsettik. Bu etkinliğimizde ise öğrenme yöntemlerinde bireysel farklılıklardan ve çocuğumuzun akademik gelişimine uygun çalışma ortamı oluşturmaktan bahsedeceğiz.” der.

2. Uygulayıcı “Değerli veliler şimdi hayvanlar âlemine bir yolculuk yaptığınızı hayal etmenizi istiyorum. Bu yolculuk esnasında bir belgesel çekimi yapacaksınız. Yanınızda gerekli olan her türlü araç-gereç bulunmaktadır. Gittiğiniz ortamda hayvanlar günlük yaşam akışında neler yapıyor? Kameranıza takılan hayvanlardan bir tanesini seçin ve bu hayvanın belirgin özelliklerini düşünün. Şimdi bu hayvanı yaşadığı ortamdan alıp okyanusun ortasına bırakın ve kameranızı okyanusa yöneltin. Bu hayvan okyanusun ortasında şu an neler yapıyor, nasıl davranıyor?” der. Daha sonra aşağıdaki soruları sırayla sorar:

- Okyanusun ortasına bırakıldığında neler hissetmiş olabilir?
- Bu durumda sahip olduğu özellikleri nasıl kullanmış olabilir?

► *Sahip olduğu özellikleri değiştirmek isteseydi, hangilerini neden değiştirmek isterdi?*

Yanıtlar alındıktan sonra uygulayıcı, “Değerli velilerimiz sizlerin de gördüğü gibi sahip olunan özellikler bulunulan ortamlarda bazen çok, bazen de az işe yaramaktadır. Mutlaka her özelliğin etkili olarak kullanıldığı ortamlar vardır. Tüm canlılarda olduğu gibi insanlarda da bireysel farklılıklar vardır. Çocukların bireysel özellikleri akademik gelişimlerinde öğrenme yöntemlerini de farklılaştırır. Önemli olan çocuğumuzla iş birliği içerisinde, ilgi ve yeteneklerini destekleyerek akademik yolculuklarına katkı sağlamaktır.” der.

3. Uygulayıcı **Ek 1. Öğrenme Stilleri Formunu** velilere dağıtır. “Değerli velilerimiz, size dağıttığım bu form üç bölümden ve ikişer sütundan oluşmaktadır. Birinci sütunu kendiniz için, ikinci sütunu çocuğunuz için dolduracaksınız. Formu doldururken size ve çocuğunuza uygun olduğunu düşündüğünüz ifadelerin karşısına (X) işareti koyunuz. Uygun olmayan ifadeleri boş bırakınız.” der ve yeteri kadar süre verir. Ardından uygulayıcı katılımcılara şu soruyu sorar ve paylaşımları alır ve “Formu kendi adınıza ve çocuğunuzun adına doldururken neleri fark ettiniz?” sorusunu yöneltir.

Uygulayıcı “Değerli velilerimiz; bu form öğrenme yöntemlerini belirlemek için hazırlanmıştır. Her bölümde bir öğrenme yöntemine yönelik ifadeler yer almaktadır. Öğrenme yöntemleri kişiden kişiye değişmekle birlikte, her birey birden fazla yöntemi de kullanabilir. Hangi bölümde daha çok işaretleme yaptıysanız, öğrenme sürecinde o yöntemi daha güçlü kullandığınız anlamına gelmektedir. Formdaki ifadelere bireyler farklı cevaplar verebilirler. Örneğin, bu formu çocuklarınız doldursa sizin uygun gördüklerinizden farklı ifadeleri de işaretleyebilirler. Buradan da anlaşıldığı üzere her insanın bireysel farklılıklarından kaynaklanan öğrenme yöntemleri vardır.” der.

4. Uygulayıcı “Değerli veliler, çocuklarımızın bireysel farklılıklarını dikkate alarak çalışma ortamlarının iş birliği içerisinde düzenlenmesi akademik gelişimlerine katkı sağlayacaktır. Şimdi bu konu ile ilgili sizlerle bir etkinlik yapacağız.” der ve katılımcıları dört gruba ayırır. Her gruba **Ek 2. Çalışma Ortamı Tasarım Formunu** dağıtır. “Size dağıttığım formun üst kısmında eşyalar, altında ise boş bir alan bulunmaktadır. Grubunuzla düşüncelerinizi paylaşarak ideal bir çalışma ortamı oluşturmanızı, bunu yaparken yukarıdaki eşyalardan uygun olanları aşağıdaki boş çalışma alanına isimlerini yazarak yerleştirmenizi istiyorum.” der. Etkinlik için yeteri kadar süre verir. Aşağıdaki soruları sorar:

► *Bu eşyaları yerleştirirken nelere dikkate ettiniz?*

► Eşyaları yerleştirirken her bir grubun çalışma ortamlarının farklılaşmasının sebepleri nelerdir?

Uygulayıcı “Değerli velilerimiz, çocuklarımız için ideal çalışma ortamları düzenlenirken; bireysel farklılıklar, teknolojik gelişmeler, gelişim düzeyi özellikleri, ekonomik özellikler, aile yaklaşımları, sosyal/çevresel ortamlar ve benzeri faktörler göz önüne alınmalıdır. Çalışma ortamında dikkat dağıtıcı öğelerin azlığı da verimi arttıracaktır. Çalışma ortamında bulunacak eşyalar çocukların özelliklerine göre farklılık gösterebilir. Örneğin; bedensel/kinestetik öğrenen çocuklar öğrenme ortamlarında hareketli olabilirler, yürüyerek okuyabilirler, her şeye dokunmayı tercih edebilirler; görsel öğrenen çocuklar duvarlara veya panoya yapışkanlı notlar asabilir, harita, grafik kullanabilirler; işitsel öğrenen çocuklar yüksek sesle okuyarak, video dinleyerek, grupla çalışarak öğrenme süreçlerinden daha fazla verim alabilirler. Çocuklarımızın çalışma ortamlarının, onlarla birlikte iş birliği içerisinde düzenlenmesi akademik gelişimlerine katkı sağlayacaktır.” der.

Değerlendirme

Uygulayıcı, katılımcıların her birine bir adet yapışkanlı kâğıt dağıtır ve “Değerli veliler bu etkinlikte yanınızda ne götürüyorsunuz?” der ve panoya veya çalışma ortamında uygun bir yere yapıştırılmalarını sağlar. Gönüllü olanlardan paylaşımları alır.

PROGRAM DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Uygulayıcı **Ek 3. Öz Değerlendirme Formunu** dağıtarak şu açıklamayı yapar: “Değerli velilerimiz; bu eğitim programımızda çocuklarımızın akademik gelişimini desteklemeye yönelik; yetenek, başarı, zaman planlaması, çocuğu tanıma, anne-baba tutumları, motivasyon, hedef belirleme, bireysel farklılıklar ve çalışma ortamlarını düzenlemede iş birliği yapma gibi konularda paylaşımlarda bulunduk. Programın sizler için ne derece etkili olduğunu değerlendirmeniz için öz değerlendirme formunu doldurmanızı istiyorum.” der ve formların doldurulmasını sağlar. Daha sonra “Değerli velilerimiz, eğitim programımızı burada bitirmiş bulunmaktayız. Eğitim esnasında edindiğimiz bilgilerin çocuklarımızın akademik yaşantısına katkı sağlamasını temenni ediyorum. Sizlerin programla ilgili söylemek istedikleriniz varsa paylaşabilirsiniz.” der, dönütleri alır ve teşekkür ederek oturumu sonlandırır.

EKLER**Ek 1. Öğrenme Stilleri Formu**

Kendinizi en iyi ifade ettiğini düşündüğünüz ifadelerden size ve çocuğunuza uygun olanların yanına işaret koyunuz. Bu formda doğru ya da yanlış cevap yoktur. En fazla işaretlediğiniz bölüm sizin ve çocuğunuzun baskın öğrenme yönteminizi belirler.

	A- GÖRSEL	KENDİN	ÇOCUĞUN
1	Anlatılan konular şekiller veya görseller ile ifade edilirse daha iyi anlarım.		
2	Harita, poster veya şemalarla anlatılan konuları çabuk anlarım.		
3	Düzenli bir ortamım olmasını isterim.		
4	Resimli bulmaca çözmeyi/roman okumayı severim.		
5	Görsel ve sözcük hatırlama hafızam iyidir.		
6	Çevremde olup bitenleri gözlemlemekten keyif alırım.		
7	Öğrenirken not tutmayı tercih ederim.		
	B- İŞİTSEL	KENDİN	ÇOCUĞUN
1	Okuduklarımdan daha çok bana anlatılanları daha çabuk öğrenirim.		
2	Arkadaşlarımla tartışarak ve sohbet ederek öğrenmeyi severim.		
3	Müzik ve ritmi kullanarak daha iyi öğrenirim.		
4	Yüksek sesle okumayı ve öğrendiklerimi anlatmayı severim.		
5	Duyduklarım daha çok hafızamda kalır.		
6	Bir konu bana okunursa kendi okuduğumdan daha iyi anlarım.		
7	Anlatmayı yazmaya tercih ederim.		
	C-BEDENSEL/KİNESTETİK	KENDİN	ÇOCUĞUN
1	Ellerimi kullanabileceğim bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.		
2	Olay ya da konular dramatize edilirse daha iyi anlarım		
3	Çevremdekiler çok hareket ettiğimi ifade ederler.		
4	Hareketli faaliyetlere katılmaktan hoşlanırım		
5	Çalışırken sık sık ara verir, hareket ederim.		
6	Aktif olarak katıldığım etkinlikleri severim.		
7	Mekanik aletleri açar, içini söker, sonra yine bir araya getirmeye çalışırım.		

Koruklu, (2022)'den uyarlanmıştır.

Ek 2. Çalışma Ortamı Tasarım Formu

Bu formda eşyalar, eşyaların altında ise boş bir alan bulunmaktadır. Grubunuzla paylaşımlarda bulunarak ideal bir çalışma ortamı oluşturunuz. Bunu yaparken aşağıdaki eşyalardan uygun olanları boş çalışma ortamına ismini yazarak yerleştiriniz.

Çalışma Masası	Yatak	Giysi Dolabı	Sandalye	Bilgisayar
Tablet	Oyuncaklar/Oyuncak Sepeti	Lambader	Masa Lambası	
Koltuk	Kitaplık	Çiçek	Poster	Akıl Oyunları
Dünya Küresi	Türkiye Haritası	Radyo	Pano	Vazo
Kulaklık				Masa Saati

(Bunların dışında ekleme yapabilirsiniz)

ÇALIŞMA ORTAMI

Ek 3. Öz Değerlendirme Formu

Değerli veliler;

Bu form akademik gelişimi destekleme aile eğitim programı kapsamında uygulanan tüm programları değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu formu cevaplarırken her maddenin karşısında olan “**Çok az**”, “**Az**”, “**Orta**”, “**İyi**”, “**Çok iyi**” ifadelerinden size uygun seçeneği (X) işaretlemenizi istiyorum. Katılımlarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Sıra No	Sorular	Çok Az	Az	Orta	İyi	Çok İyi
1	Akademik gelişimin bir süreç olduğunu kavradım.					
2	Çocuğumun akademik gelişim açısından desteklenmesinin önemini fark ettim.					
3	Çocuğumun bilim ve sanat etkinliklerine katılmasının akademik gelişimine katkı sağlayacağını fark ettim.					
4	Yetenek ve başarı arasındaki ilişkiyi kavradım.					
5	Akademik gelişim açısından çocuğumu tanımanın önemini fark ettim.					
6	Akademik gelişim açısından çocuğumun kendisini tanımasının önemini fark ettim.					
7	Çocuğumun kendini tanımasını desteklemenin yollarını kavradım.					
8	Akademik gelişimde anne-baba tutumlarının etkisini fark ettim.					
9	Çocuğumun akademik hedef belirlemesini desteklemenin önemini kavradım.					
10	Çocuğumun geleceğe yönelik hedef belirleme sürecinde kendi beklentilerim ile çocuğumun beklentilerini karşılaştırdım.					
11	İçsel ve dışsal motivasyonun çocuğumun akademik gelişim sürecine etkisini fark ettim.					
12	Akademik gelişimde zaman yönetiminin önemini kavradım.					
13	Zaman yönetiminde aile desteğinin önemini fark ettim.					
14	Öğrenme yöntemlerinin bireysel farklılıklara göre değişebileceğini fark ettim.					
15	Uygun çalışma ortamı oluşturmada çocuğumla iş birliği yapmanın önemini fark ettim.					
16	Ayrıca					

Kaynakça

- Akkök, F. (2003). Ailelerin eğitim sürecine katılımı. *İlköğretimde Rehberlik*. (Ed. Yıldız Kuzgun), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, s. 257-264.
- Anderman, L. H., & Kaplan, A. (2008). The role of interpersonal relationships in student motivation: Introduction to the special issue. *The Journal of Experimental Education*, 76(2), 115-119. <https://doi.org/10.3200/JEXE.76.2.115-120>
- Andıç, H. (2009). *Üniversite öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarılar arasındaki ilişki*[Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi].
- ASCA (2004). *ASCA National Standards for Students*. The American School Counselor Association.
- Atak, H., Syed, M., Çok, F., & Tonga, Z. (2016). Yeni bir nöropsikolojik kavram olarak tamamlanma ihtiyacı, psikiyatride güncel yaklaşımlar. *Current Approaches in Psychiatry*. 8(3), 290-299. <https://doi.org/10.18863/pgy.238190>
- Avcı, S. (2008). *Öğretmen adaylarının, gelecek zaman algıları, akademik alandaki arzularını erteleme konusundaki isteklilikleri, algılanan araçsallıkları, sosyo-ekonomik düzeyleri ve akademik başarıları arasındaki açıklayıcı ve yordayıcı ilişkiler örüntüsü*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Bailey, T. H., & Phillips, L. J. (2016). The influence of motivation and adaptation on students' subjective well-being, meaning in life and academic performance. *Higher Education Research & Development*, 35(2), 201-216. <https://doi.org/10.1080/07294360.2015.1087474>
- Bartholomew, K. J., Ntoumanis, N., Mouratidis, A., Katartzi, E., Thøgersen-Ntoumani, C., & Vlachopoulos, S. (2018). Beware of your teaching style: A school-year long investigation of controlling teaching and student motivational experiences. *Learning and Instruction*, 53, 50-63. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2017.07.006>
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*. Milli Eğitim Yayınları.
- Calp, Ş., & Bacanlı, H. (2016). Algılanan akademik yeterlik ve özerklik desteğinin özerk akademik motivasyon ve akademik başarıyla ilişkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40), 300-317. <https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/26849/282350>
- Deci, E. L. (1971). Effects of externally mediated rewards on intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 18(1), 105-115. <https://doi.org/10.1037/h0030644>
- Demir-Karabulut, E., & Şendil, T. (2008). Ebeveyn tutum ölçeği (ETÖ). *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(21), 15-27. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/77070/>
- Droit-Volet, S. (2013). Time perception in children: A neurodevelopmental approach, *Neuropsychologia*, 51(2), 220-234. <https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2012.09.023>
- Fraker, D. S. (1993). *Student motivation: A staff development programme designed for classroom teacher*. (Publication No. 28203035) [Doctoral thesis, University of Georgia] USA.

- Gür, B. S. ve Kurt, T. (2011). Türkiye’de ailelerin eğitim ihtiyaçları. *Aile ve Toplum*, 7(27), 33-62.
- Gürbüz, M., & Aydın, A. H. (2012). Zaman kavramı ve yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 1-20. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ksusbd/issue/10275/126064>
- Güven, M. (2007). İlköğretimde çocuğu olan velilerin çocuklarının okulundaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin algı ve beklentileri. *Mesleki Eğitim Dergisi*, 9(18), 108-122.
- Güven, M. (2021). *Ana-baba ile ilişkiler. Sınıf Yönetimi*. (Ed. Emin Karip). Pegem Akademi.
- Güven, M. ve Güven, S. (2002). İlköğretimde çocuğu bulunan annelerin veli-öğretmen ilişkilerini algılayışları ve rehberlik gereksinimleri. *Yaşadıkça Eğitim*, (74-75), 56-59.
- Gysbers, N. C. (1995). Evaluating school guidance programs. ERIC Digest. EDOCG-95-7. <https://www.counseling.org/resources/library/ERIC%20Digests/95-07.pdf>
- Işık, Ş. (2020). *Karakter güçleri ve erdemler*. Pegem Akademik Yayıncılık.
- Koç, M., Koçtürk, N., & Zencir, T. (2021). Anne-baba eğitimi: Ebeveynlerin eğitim deneyimleri ve gereksinimleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 111-120. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.946663>
- Korkmaz, O., & Kırdök, O. (2002). Kariyer yapılandırma kuramına göre geliştirilen kariyer müdahale programının etkililiğinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 20(1), 230-255. <https://doi.org/10.37217/tebd.1037359>
- Koruklu, N. (2022). Eğitsel rehberlik. M. Güven (Ed.). Psikolojik danışma ve rehberlik. (12. baskı) içinde (99-144). Ankara: Anı Yay.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2013). *Eğitim yönetimi* (G. Arastaman, Çev.). Nobel Yayınevi.
- Malkoç, A., & Kesen-Mutlu, A. (2018). Academic self-efficacy and academic procrastination: Exploring the mediating role of academic motivation in Turkish university students. *Universal Journal of Educational Research*, 6(10), 2087-2093. <https://dx.doi.org/10.13189/ujer.2018.061005>
- MEB (2020c) Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği. *Resmi Gazete*, 14.08.2020, Sayı: 31213.
- MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2020a). Millî Eğitim Bakanlığı Sınıf Rehberlik Programı (Okul öncesi, İlkokul, Ortaokul ve Ortaöğretim/Lise).
- MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2020b). *Okul Öncesi Sınıf Rehberlik Etkinlikleri 1. Cilt*, Afşar Medya Matbaacılık San. ve Tic. A. Ş.
- MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2020b). *İlkokul Sınıf Rehberlik Etkinlikleri 1. Cilt*, Afşar Medya Matbaacılık San. ve Tic. A. Ş.
- MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2020b). *Ortaokul Sınıf Rehberlik Etkinlikleri 1. Cilt*, Afşar Medya Matbaacılık San. ve Tic. A. Ş.

- MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2020b). *Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Etkinlikleri 1. Cilt*, Afşar Medya Matbaacılık San. ve Tic. A. Ş.
- Nazlı, S. (2016) *Kapsamlı gelişimsel rehberlik programı*. (6. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Olszewski-Kubilius, P. (2018). Yetenek gelişiminde ailenin rolü. Pfeiffer, S. (Eds.). *Handbook of Giftedness in Children*. Springer, Şam. https://doi.org/10.1007/978-3-319-77004-8_9
- Özmen, S. (2021). *Teknoloji destekli sınıf rehberlik programının öğrencilerin rehberlik ihtiyaçlarının karşılanma düzeyine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi.
- Rowell, L., & Hong, E. (2013). Academic motivation: *Concepts, strategies, and counseling approaches*. *Professional School Counseling*, 16(3), 158-171. <https://doi.org/10.1177/2156759X1701600301>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a selfdetermination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology*, 61, 101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>
- Saranlı, A. G. (2011). *Üstün yetenekli çocukların ailelerine yönelik geliştirilen aile rehberliği programlarının etkililiğinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Soares, S., Atallah, B., & Paton, J. (2016). Midbrain dopamine neurons control judgment of time. *Science*, 354(6317), 1273-1277.
- Wellman, F. E. & Moore, E.J. (1975). Pupil personnel services: A handbook for program development and evaluation. U.S. Department of Health, Education, and Welfare, Office of Education. <https://books.google.com.tr/>
- Yüksel, G. (2020). Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde aile desteği. *Türkiye’de Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri*. (Ed. Mehmet Güven ve Seyfettin Toraman), Afşar Ofset.
- Zélanti, P., & Droit-Volet, S. (2012). Auditory and visual differences in time perception? An investigation from a developmental perspective with neuropsychological tests. *Journal of Experimental Child Psychology*, 112(3), 296-311. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2012.01.003>

Notlar

[illegible]

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ

AKADEMİK GELİŞİMİ DESTEKLEME AİLE EĞİTİM PROGRAMI

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ